

FILATELIST št. 18

Glasiło Filatelističnega društva Idrija

marec 2005

VSEBINA

UVODNIK - POGLED NA LETO 2004	- Niko Jereb	3
OCENJEVANJE AKTIVNOSTI DRUŠTEV	- Niko Jereb	7
DAN EVROPE, 9.MAJ	- Janko Štampfl	11
DAMIR FEIGEL, SLOVENSKI J. VERNE	- Niko Jereb	13
FILATELISTI BOGATIJO ČIP. FESTIVAL	- Damjan Krapš	16
KLEKLJANJE IN FILATELIJA	- Niko Jereb	17
PARTIZANSKA TISKARNA SLOVENIJA	- Niko Jereb	19
130 DNI ZA IZGRADNJO POŠTE	- Niko Jereb	22
PRESELITEV IDRIJSKE POŠTE	- Janez Kavčič	24
POŠTA V NAŠIH KRAJIH SKOZI ČAS	- Janez Kavčič	25
POTOVANJE IDRIJSKEGA GRADU		
NA POŠTNO ZNAMKO	- Niko Jereb	29
PROMOCIJSKI GOVOR	- mag. A. Podgorelec	34
STROKOVNA UTEMELJITEV ZA IZDAJO		
ZNAMKE GRAD GEWERKENEGG	- Janez Kavčič	36
250 LET LEKARNIŠKE SLUŽBE V IDRIJI	- Niko Jereb	39
SIMBOLIKA OBELEŽJA LEK. SLUŽBE	- Niko Jereb	41
IDRIJSKA LEKARNA VČERAJ IN DANES	- Lea Tušar	43
FILATELISTIČNA OBELEŽJA FD IDRIJA	- Ljubo Ukmar	46
ZAPISANO OSTANE	- Niko Jereb	49
FERDO KOBAL - ŽIVLJENJE IN DELO	- Janez Kavčič	52
V SPOMIN - DANILO PEČAR	- L. Likar, J. Kavčič	54
FILATELISTIČNE KARIKATURE	- Silvester Bajc	15, 21, 28
HVALA ZA POMOČ		56

FILATELIST je glasilo Filatelističnega društva Idrija, p. p. 45, 5280 Idrija.

Izhaja vsaj enkrat letno v nakladi 100 izvodov.

Odgovorni urednik: Niko Jereb.

Uredniki: Janez Kavčič, Silvester Bajc, Ljubo Ukmar.

Tehnični urednik: Ljubo Ukmar. Lektor: Janez Kavčič.

UVODNIK - POGLED NA LETO 2004

V lanski številki našega glasila *Filatelista* smo se ozirali kar 55 let nazaj, saj je teklo petinpetdeseto leto delovanja Filatelističnega društva Idrija. Tokrat, v 18. številki, se bomo sprehodili po jubilejnem letu 2004. Delavno smo ga pričeli s pripravami na 17. številko *Filatelista*, ki je izšel na dan rednega letnega občnega zbora društva, 29. februarja 2004 in na spominsko obeležje. Ugotavljamo, da se že vrsto let precej članov društva ne udeležuje letnega zbora in vedno lovimo sklepčnost. To žal kaže njihovo nezanimanje za delo društva in hkrati na nepripravljenost delovanja v društvu in za društvo. Ob tem pa je bilo naše društvo lani proglašeno za najboljšo filatelistično društvo v Sloveniji v letu 2003!

Sedaj društvo šteje skupno 59 članov, od tega je 8 mladincev. Že dvajset let ga vodi Niko Jereb, ki hkrati opravlja tudi tajniške posle. Z različnimi akcijami je FDI delovalo za popularizacijo društva in filatelije, predvsem med mladimi. Zaenkrat redno deluje le filatelistični krožek na OŠ Spodnja Idrija, ki ga v okviru šolskih dejavnosti vodi Janez Kavčič.

Za lansko jubilejno leto 2004 smo bili na rednem letnem zboru sprejeli načrt, da bomo poštno-filatelistično obeležili sledeče dogodke: 55-let našega društva, praznik občine Idrija 22. junij s tradicionalno tematiko iz zgodovine Idrije, čipkarski festival, 250-letnico lekarniške službe v Idriji, 100-letnico Planinskega društva Idrija in Cerklje, otvoritve novega poštnega poslopja v Idriji ter 60-letnico Partizanske tiskarne Slovenija na Vojskem. Kot najpomembnejša projekta pa sta štela promocija redne poštne znamke grad Gewerkenegg v sodelovanju s Pošto Slovenije in finančno najzahtevnejši, priprave in tiskanje Zbornika FD Idrija, ki zajema petinpetdeset let delovanja društva. Leto naj bi zaključila slovesnost ob naši 55-letnici. Zlati, Abrahamov jubilej, petdeseto obletnico delovanja društva namreč zaradi pomanjkanja sredstev nismo bili praznovali. Poleg naštetega smo načrtovali tudi filatelistično razstavo v času čipkarskega festivala in seveda priložnostne razstave ob naših spominskih izdajah. Sklenili smo tudi, da bo društvo sodelovalo na Lokafili 2004 z letnimi zborniki *Filatelista* v razredu filatelistična literatura.

Ko ocenjujemo delo in realizacijo postavljenih ciljev društva v letu 2004, v letu dveh petic, smo lahko zadovoljni. Večina poštno-filatelističnih izdaj je tekla po načrtanem programu. Tako smo s priložnostnim ovitkom-kuverto in priložnostnim žigom zaznamovali 55-letnico ustanovitve in delovanja našega društva. Oboje je zasnoval član društva Silvester Bajc. Na ovitku-kuverti so v večbarvnem tisku prikazane vse poštne znamke in ilustrirani dopisnici, ki jih je Pošta Slovenije izdala na naš predlog in ki se nanašajo na idrij-

sko-cerkljansko območje. Podobna je tudi naslovnica biltena Filatelist št. 17. Med znamkami sicer ni prikazana priložnostna znamka ob svetovnem tekmo vanju radioamaterjev, WRTC Slovenija 2000, pri kateri smo tudi sodelovali. Lanski priložnostni ovitek ob jubileju ima še neko posebno zanimivost: nam reč zaporedna številka obeležja je 55, kar tudi simbolizira 55 let našega dru štva. Ovitke je bil predstavljen na letnem zboru ob zaključku, ko smo ob pust nih krofih in kozarčku razpredali zamisli prihodnjih akcij.

Slovenija je postala 2004 nova članica Evropske unije. Tako smo Dan Evrope, 9 maj, hkrati praznik zmage, obeležili z dotiskom kartice Združeni v različnosti, ki simbolno prikazuje povezovanje različnih narodov nad znakom EU. Za dotisk, žig in za priložnostno razstavo je poskrbel Janko Štampfl, član našega društva iz Ljubljane.

Občinski praznik 22. junij smo zaznamovali s spominom na Idrijčana, pisatelja Damirja Feigla, prvega slovenskega pisca znanstvene fantastike in pustolovskih zgodb. Posvetili smo mu priložnostni ovitek - kuverto in prilož nostni žig. Na hrbtni strani ovitka je dotiskana kratka informacija o Damirju Feiglu. Priredili smo tudi slovesno promocijo s predstavitev pisatelja.

Čipkarski festival smo zabeležili z dotiskom poštne dopisnice. Predsta vili smo jo na otvoritvi obsežne filatelistične razstave z mednarodno udelež bo. Razstava, ki je bila v stari OŠ Idrija, ni imela tekmovalnega značaja. Kot vsa leta doslej smo v času festivala od 20. do 22. avgusta imeli društveno sto jnico, ki jo nam brezplačno že vrsto let dodeljuje organizator. Na stojnici smo predstavljali društvo in nudili naše filatelistične izdaje, priložnostno žigosali in zbirali pošto za nadaljnjo odpremo. Zasedba za stojnico je bila vse dni v že tradicionalni sestavi!

60-letnici Partizanske tiskarne Slovenija na Vojskem je društvo posveti lo dotiskano poštno dopisnico in spominsko kartico s priložnostnim poštnim žigom. Obe sta bili natisnjeni v tiskarni Slovenija na originalnem stroju! Nekateri člani društva smo se udeležili slovesnega zborovanja na Vojskem in na posebni stojnici opravljali priložnostno žigosanje.

Idrijska pošta je že dolgo pričakovala nove prostore. Spomladi 2004 je še bolj malo kazalo, da bo nov, večnamenski objekt Sage zraven Avtobusne postaje res dokončan v septembru 2004. Pa se je vseeno zgodilo. Otvoritev je bila 30. 9. 2004. Pripravili smo dotisk dopisnice in priložnostni žig ter temat sko filatelistično razstavo. Predstavitev zgodovine poštne službe v Idriji in priložnostnega obeležja pa je bila v gradu Gewerkenegg 28. 10. 2004.

Kot rečeno je bil v letu 2004 prioritetni projekt obeležje in promocija priložnostne poštne znamke grad Gewerkenegg. Znamka je izšla v sklopu dol ge serije rednih znamk Grajske stavbe na Slovenskem in sicer 18. 11. 2004. Istega dne zvečer je bila v gradu Gewerkenegg tudi slovesnost, na kateri je znamko promoviral generalni direktor Pošte Slovenija, mag. Alfonz Podgore-

lec. Udeležilo se jo je številno občinstvo. Društvo je izdalo uspelo maksimum karto, Pošta Slovenije pa odprla izpostavljeno poštno okence. Poskrbljeno je bilo tudi za pogostitev. Na ogled je bila tematska filatelistična razstava o grajskih stavbah pri nas in v svetu.

Leta 2004 je lekarniška služba v Idriji naštelja že 250 let. Ta visok jubilej je kar izzival, da bi se širša javnost ovedela in ga dostojno proslavila. Še posebej, ker je minilo tudi 250-let od prihoda znamenitega Scopolija v Idrijo. Prav zato je društvo pričakovalo, da bo ta jubilej deležen večje pozornosti. Ker pa je kazalo, da bo ta enkratna priložnost šla mimo neopaženo, smo 29. decembra pripravili spominsko obeležje tega dogodka. Na gradu smo organizirali spominski večer s predstavitvijo dotiska dopisnice in priložnostnega žiga ter delovanja lekarniške službe od začetkov do današnjih dni. Na idrijski pošti je bila na ogled tudi tematska razstava.

Ugotovimo lahko, da smo načrtovano izpolnili in to zelo uspešno. Res pa nismo obeležili 100-letnice Planinskega društva Idrija, niti Cerčna. Razen začetnih pogovorov s predstavniki PD, ni prišlo do posebej izkazanega interesa jubilarov za skupno obeležitev dogodka. Zaradi pomanjkanja sredstev vedno poskušamo pridobiti in vključevati donatorje, ki so neposredno povezani z dogodkom, ki ga obeležujemo. Lani smo za vse poštno-filatelistične izdaje dobrotnike tudi pridobili. Ob tem je treba poudariti, da je vse omenjene izdaje odobrila Pošta Slovenije.

Kot že omenjeno, smo lani izdali sedemnajsto številko Filatelista. Od skromnih začetkov je prerasel v zanimivo publikacijo, ki odslikuje utrip našega društva in predstavlja naš idrijsko cerkljanski prostor skozi oko aktualnih zgodovinskih dogodkov, njegovo naravno, kulturno in tehniško dediščino ter znamenite ljudi, ki so tod delovali. Izoblikoval se je stalni krog sodelavcev, čeprav vabimo k pisanju tudi druge, predvsem pa iz vrst članov društva. Predlog za rubriko Iz naših zbirk, ni zaživel. Prepričan pa sem, da ima vsak član kaj zanimivega povedati o svojih zbirkah! Na Lokafili 2004 smo za naš bilten Filatelist (17 števil, vezano) prejeli srebrno medaljo.

Sodelovali smo tudi pri predstavitvi e-knjige z zbranimi besedili o Lovrencu Koširju. E-knjiga je izšla v založbi Slovenske filatelistične akademije, priložnostni ovitek in žig pa je izdal FK Državnega zbora. Omenjena predstavitev je bila na idrijskem gradu dne 29. 7. 2004, istega dne je bil v uporabi priložnostni žig na pošti 5280 Idrija.

Ugotavljamo, da še vedno nismo kos nerednemu plačevanju naročenih znamk. Vsekakor gre tu za malomaren odnos neplačnikov do društva in do gospodarja Vojka Rejca, ki opravlja zahtevno delo gospodarja društva že dvajset let. Redno in vestno nabavlja ter pripravlja naročene količine znamk za 59 članov društva ob pogosti zadregi, kje najti rezervna sredstva za nabavo znamk. Hkrati pa skrbi še za posebna naročila. Tudi uvedba dežurstva nam ni

uspela. Že junija 2003 smo začeli z akcijo, da bi v poletnih mesecih izmenično dežurali na nedeljskih sestankih. Pa ni šlo in ne gre. Z leti se je oblikovala skupina, ki redno vse nedelje obiskuje sestanke. Predvsem so to člani Upravnega odbora društva in naši najstarejši člani.

Koncem leta smo pričeli z izbiro najustreznejše tiskarne za natis Zbornika. Zanj, ki bo obsegal kakih 200 strani, bomo po predračunih morali odšteti ca. 1.500.000,00 Sit. Večkrat je že bilo govora, da se bodo angažirali določeni subjekti, ki naj bi pomagali v celoti pokriti stroške preloma in tiskanja, nazadnje ob pripravah na obeležje selitve pošte v nove prostore. Društvo je po naročilu celo pripravilo spominske kuverte za Pošto Slovenije za vabila na slovesno otvoritev novih prostorov. Dogovorjeno naj bi namreč bilo, da vse stroške pokrijeta Občina Idrija in Pošta Slovenije. Vendar iz tega dogovora ni bilo nič. Kasneje se je z drugimi akterji na drugačni osnovi prosilo za pomoč Sektor za trženje Pošte Slovenija, ki je pokril stroške filatelističnega obeležja. In ko smo že pri denarju pa še to: skozi vsa leta so finančna sredstva, potrebna za izdajanje filatelistično-poštne oboje s težavo pridobljena od najrazličnejših dobrotnikov. Filatelistična zveza Slovenije je znova uvedla ocenjevanje društev, začeniši z letom 2003. Največ točk pridobijo društva, ki izdajo največ edicij in predvsem, ki pripravijo največ tekmovalnih meddruštvenih in regionalnih, ali pa državnih razstav. Vse to pa je neposredno povezano z velikimi finančnimi sredstvi, ki jih naše društvo žal nima. Zato bo tudi v podrejenem položaju pri uspešnosti, v primerjavi z nekaterimi finančno podprtimi društvi. Društva, ki so doslej organizirala državne razstave, so dobila pomoč od različnih sponzorjev in iz občinskih proračunov. Uspešnost društev je tako neposredno povezana z gospodarsko uspešnostjo prostora, v katerem posamezno društvo deluje in od naklonjenosti tega prostora. Lani je FZS proglasila naše društvo za najbolj uspešno v letu 2003. Resnično smo bili delavni, lansko leto pa še bolj, čeprav brez velikih državnih razstav in mednarodnih srečanj.

Na redni letni skupščini FZS, ki je bila 8. maja 2004, je bil za člana Izvršnega odbora FZS izvoljen Silvester Bajc, član našega društva. Še naprej pa ostajata Valter Ratner kot predsednik zveze in Bojan Bračič kot njen tajnik.

Določeno obdobje društva se končuje. Naj svoj uvodnik ob koncu tega zelo plodnega in zelo uspešnega petinpetdesetletnega delovanja društva zaključim z željo, da bi bilo Filatelistično društvo Idrija tudi v bodoče uspešno!

Niko Jereb, predsednik

OCENJEVANJE AKTIVNOSTI DRUŠTEV

Po dolgih desetletjih premora se je znova začelo ocenjevanje aktivnosti društev. FZS je sprejela Pravilnik, na podlagi katerega lahko filatelistična društva, včlanjena v FZS, prejmejo priznanje FZS v obliki diplome za dosežene uspehe v minulem obdobju. Po tem pravilniku, ki je objavljen v Novi filateliji št. 2/2004, se ocenjuje aktivnost društev po treh generalnih kriterijih: organizacija razstav, delo z mladimi in delo v društvu. Znotraj teh je skupno 22 podrobnejših postavk, ki se glede na zahtevnost različno točkujejo. Kriteriji oziroma število točk za posamezne dejavnosti so uravnoteženi. Edinole prirejanje mednarodnih srečanj, ta pa so bila redno tako deklarirana, je previsoko ovrednoteno. 50 točk za prireditev, ki je zgolj komercialnega značaja, je ob 100 točkah za izvedbo promocije ob izdajah Pošte Slovenije preveč, ali pa premalo točk za promocije znamk!

Pri prvem ocenjevanju aktivnosti društev v letu 2003, FZS ga imenuje poskusno, je FD Idrija zbralo največ točk in sicer 1462 in tako doseglo prvo mesto. Škofja Loka je bila s 1428 na drugem in Trbovlje s 1378 točkami na tretjem mestu. V prvem ocenjevanju je sodelovalo 13 društev. Največ točk smo si pridobili za izdajanje priložnostnih obeležij in njihovih promocij, za promocijo znamke, za priložnostne razstave ob izdajah obeležij, za društveno glasilo in za poročanje o delu društva v medijih. Na velik uspeh našega društva je bil pozoren tudi župan občine Idrija in nam poslal čestitko. Prva leta po ustanovitvi FZS (1949), ko so društva redno tekmovala, je FD Idrija zelo pogosto posegala po najvišjih mestih! Leta 1952 in 1955 je bilo celo prvo! Očitno je, da si društvo tudi sedaj prizadeva z nadaljevanjem te tradicije. Razlika med nekoč in danes pa je tudi v tem, da se je v petdesetih letih z malo denarja in veliko prizadevnostjo članov lahko veliko naredilo. Dandanašnji je za akcije, ki prinašajo največ točk, to so tekmovalne filatelistične razstave, potrebno kar precej finančnih sredstev ob zaostrenih kriterijih. Denarja pa društvu kronično primanjkuje!

Pri pregledu dela v letu 2004 sem opravil točkovanje po posameznih aktivnostih. Seštevek po vseh postavkah za leto 2004 znaša 1929 točk in je višji kot v letu 2003 za 467 točk. Obeti so torej dobri. Ob tem pa moramo upoštevati, da je nam najbližja po točkah, Škofja Loka v letu 2004 imela veliko prireditev in državno razstavo ob 200-letnici rojstva Lovrenca Koširja in da ima Trbovlje letos veliki meddruštveni razstavi FIMERA in FIRALMA! Ne vemo pa še, koliko bomo aktivni v letu 2005, ki je pred nami! Če bomo tudi letos nabrali vsaj še toliko točk, potem se lahko uvrstimo med najboljše. Za oceno društev bo namreč odločal seštevek točk za leto 2004 in 2005. FZS bo šele na redni letni skupščini 2006 razglasila najuspešnejša društva preteklega dveletnega obdobja.

Preglednica doseženih točk za leto 2004 /Letno poročilo komisiji/

1. ORGANIZACIJA RAZSTAV skupaj 240 točk

1.1 Izložbene razstave..... skupaj 140 točk

29.02. 55 let FD Idrija	20
09.05. Dan Evrope.....	20
22.06. Damir Feigel.....	20
28.08. Partizanska tiskarna Slovenija.....	20
30.09. Otvoritev poštnih prostorov.....	20
18.11. Grad Gewerkenegg.....	20
28.12. 250 let lekarništva v Idriji.....	20

1.2. Društvena razstava.....skupaj 100 točk

20.08.04 Čipkarski festival (456 listov).....	100
---	-----

2. DELO Z MLADINO skupaj 100 točk

2.1. Redno delovanje krožkov..... skupaj 100 točk krožek OŠ Spodnja Idrija

3. DELO V DRUŠTVU skupaj 1.589 točk

3.1. Pridobivanje novih članov.....skupaj 20 točk

3.2. Izdajanje priložnostnih ovitkov in PPŽskupaj 240 točk

55 let FDI.....	30
Dan Evrope.....	30
Damir Feigel.....	30
Čipkarski festival.....	30
Partizanska tiskarna Slovenija.....	30
Novi poštni prostori.....	30
Grad Gewerkenegg.....	30
250 let lekarniške službe.....	30

- 3..3. Organiz. in izvedba promocije društ. izdaj...skupaj 350 točk**
 55 let FDI.....50
 Damir Feigel.....50
 Čipkarski festival.....50
 Partizanska tiskarna Slovenija.....50
 Novi poštni prostori.....50
 Grad Gewerkenegg.....50
 250 let lekarniške službe.....50
- 3.4. Organiz. in izvedba ob izdajah znamk PS.....skupaj 100 točk**
 promocija Grad Gewerkenegg 18.11.04
- 3.5. Prirejanje rednih društ. sestankov.....skupaj 104 točk**
 52 x 2104
- 3.6. Druge društvene prireditve.....skupaj 75 točk**
 21.08.04 Čipkarski festival/stojnica.....25
 22.08.04 Čipkarski festival/stojnica.....25
 Izlet Verona.....25
- 3.7. Poročilo o delu društva – mediji.....skupaj 480 točk**
 (časopisi, revije, radio, TV)
- 3.8. Izdajanje filatelističnega glasilaskupaj 100 točk**
 Glasilo FILATELIST št. 17
- 3.9. Sodelovanje društva v krožni zamenjavi.....skupaj 20 točk**
- 3.10. Dajanje zvezkov v krožno zamenjavo..skupaj 100 točk**

VSEH TOČK SKUPAJ

1.929

Niko Jereb, predsednik

OBČINA IDRİJA
ŽUPAN

Idrija, 13.05.2004

Spoštovani!

"Biti moraš prvi in biti moraš najboljši!"
je moto, ki ga v razvitem poslovnem svetu
že dolgo poznajo in upoštevajo,
je cilj, ki ga zasledujejo mnogi,
a le redki uresničijo.

Filatelističnemu društvu Idrija
je to uspelo!

Z marljivostjo in trudom vseh članov društva,
pod vodstvom prizadevnega predsednika Nika Jereba,
ste bili na skupščini Filatelistične zveze Slovenije
proglášeni za najboljše filatelistično društvo v državi.

Cenimo vaša prizadevanja
in vam za dosežen uspeh
iskreno čestitamo!

Župan občine Idrija
Damjan Krapš

OBČINA IDRİJA
Mestni trg 1, 5280 Idrija, Slovenija
Tel. +386 05 3734500, fax. +386 05 3734531
e-pošta: damjan.kraps@idrija.si

DAN EVROPE, 9. maj

Prvi dan leta 2004 je bil v uporabi prvi izmed sedmih usklajeno oblikovanih priložnostnih poštних žigov v počastitev približevanja, vstopa in prvih dni sobivanja prebivalcev Slovenije v veliki družini narodov in narodnosti Evropske unije. Ideja in uresničitev zamisli o seriji teh usklajenih priložnostnih poštних žigov sta delo člana FD Idrija Janka Štampfla, uresničeni pa so bili v sodelovanju z Filatelističnim klubom Državnega zbora Republike Slovenije (v ustanavljanju), Neodvisnimi filatelisti Slovenije (v ustanavljanju) in našim društvom. Povabilo k ideji enotnega nastopa slovenskih filatelistov so konec marca zavrnili novogoriški filatelisti (kjer je bila na predvečer dogodka osrednja slovenska pridružitvena proslava) z argumentom, da imajo že vse dogovorjeno z italijanskimi filatelističnimi društvi in jih skupni slovenski nastop ne zanima.

V Novi Gorici je bila 30. aprila 2004, izšla pa je dan kasneje, predstavitev slovenske »pridružitvene« priložnostne poštne znamke, v organizaciji FD Dr. Fran Marušič pa so odprli tudi mednarodno filatelistično razstavo članov primorskih filatelističnih društev z nekaterimi izjemno zanimivimi in atraktivnimi eksponati (med njimi je Janko Štampfl razstavil edinstven eksponat »Približevanje Evropi«, sestavljen iz unikatnih spominskih ovitkov, povezanih s posameznimi pomembnimi dogodki in prelomnimi trenutki približevanja Slovenije EU).

Prvič pa je bil evropski simbol, dvanajst zvezdic v krogu, natisnjen na slovenskih znamkah že leta 1994. Takrat so v bloku izšle štiri znamke z znamenitimi rastlinami: kranjski jeglič, hladnikovka, blagajev volčin in zoisova zvončica, umeščene na zemljevid Evrope in nad njimi prikazan že omenjen simbol.

V pridružitveni evforiji pa so vsi slovenski filatelisti pozabili na – Dan Evrope (da ne govorimo o mednarodnem dnevu zmage nad fašizmom, kar ta dan tudi je!). Evropska Unija namreč praznuje 9. maj kot dan združene Evrope, in sicer kot spomin na pobudo za ustanovitev Evropske skupnosti za premog in jeklo (kasnejše Evropske gospodarske skupnosti, EGS, predhodnice Evropske Unije), kar je tega dne leta 1950 na konferenci v Rimu predlagal takratni francoski zunanji minister, politik in pravnik Robert Schuman (1886–1963). Ker pa je bil 9. maj 2004 nedelja, ko so v Sloveniji razen dveh dežurnih pošt vse druge zaprte, je priložnostni žig usklajenega motiva pripravil Janko Štampfl za uporabo na eni od njiju, pošti 1103 Ljubljana; tam je bila na ogled tudi zahtevana filatelistična razstava za oprostitvev plačila pristojbine za uporabo PPŽ. In ne samo to, v Evropski pisarni je

pridobil večje število »evrorazglednic«, namenjenih prav počastitvi tega dne, saj je na njih poleg ilustracije simbola praznovanja Dneva Evrope 2004 natisnjen tudi napis »Združeni v različnosti, 9. maj 2004, Dan Evrope«. Na razglednicah so dotiskane evropske zvezdice in slovenski državni grb, med njima pa napis »9. maj 2004 / Prvi Dan Evrope s Slovenijo v Evropski uniji«, dodana je tudi zaporedna številka društvene spominske izdaje (FD Idrinja št. 56). Na razglednici nalepljena znamka kot dokazilo plačane poštne (nominala A, motiv »vrata«) je razvrednotena s priložnostnim žigom.

Janko Štampfl

9. MAJ - DAN EVROPE

9. maja 1950 je Robert Schuman (francoski zunanji minister) v zdaj že slavnem govoru podal idejo o tem, kar danes poznamo kot Evropsko unijo. Zato je 9. maj zdaj dan Evrope - vsakoletna priložnost za proslavljanje dosežkov EU in za razmislek o njenih ciljih: miru, svobodi in skupnemu delu za dobro vseh.

Dan Evrope 2004 je še posebej pomenljiv, saj EU izreka dobrodoščilo desetim novim članicam: Cipru, Češki, Estoniji, Latviji, Litvi, Madžarski, Malti, Poljski, Slovaški in Sloveniji.

**9. MAJ 2004
PRVI DAN EVROPE
S SLOVENIJO
V EVROPSKI UNIJI!**

Teden Evropske unije 2004 v Ljubljani
Lepo je biti Evropejec -
 kako dobro znani Slovenci poznajo Evropsko unijo?
Petek, 7. maj, ob 11. uri
 Center Evropa, Dalmatinova 4, Ljubljana
 Več o dogodkih v Tednu EU na www.evropska-unija.si

<http://europa.eu.int>

design: www.fredform.biz
 FD IDRINJA št. 56

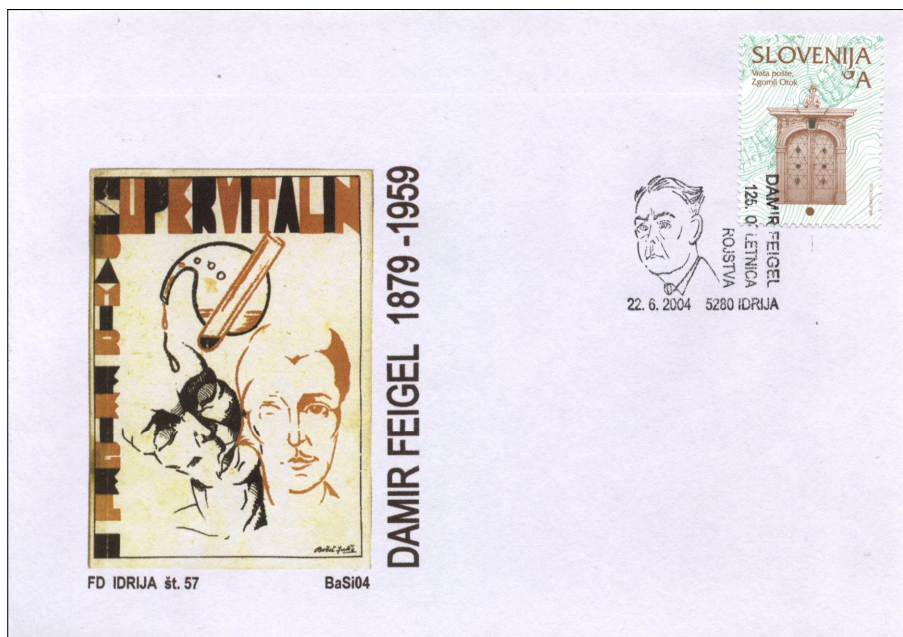
MA56-03-748-SLD

IDRIJČAN DAMIR FEIGEL, SLOVENSKI JULES VERNE

Praznik občine Idrija, 22. junij, je za Filatelistično društvo vedno izziv, da kraju in svetu predstavi zanimive dogodke iz idrijske zgodovine. To pot je društvo obudilo spomin na Idrijčana Damirja Feigla, pisatelja pustolovskih, humorističnih zgodb in priznano prvega slovenskega pisca znanstvene fantastike. Njegovo 125-letnico rojstva smo zaznamovali s priložnostnim poštним

ovitkom, ki prikazuje naslovnico knjige Supervitalin, na hrbtni strani pa je dotiskan kratek Feiglov življenjepis ter priložnostnim poštним žigom s portretno karikaturou pisatelja. Žig je bil v uporabi 22. 6. 2004 na pošti 5280 Idrija. To spominsko obeležje je zasnoval Silvester Bajc, uporabljena poštna znamka z označeno vrednostjo A (45 Sit) pa predstavlja vrata, ki domiselno simbolizirajo vstop v svet Feiglovih junakov.

Na predvečer občinskega praznika, 21. junija 2004 je bila v dvorani Mestnega muzeja Idrija slovesnost, na kateri je bilo številnemu občinstvu predstavljeno omenjeno spominsko obeležje, Damirja Feigla pa je orisal profesor Robert Jereb. Na ogled so bila tudi pisateljeva dela, večinoma prve

izdaje.

Damir (Kajetan) Feigel se je rodil v Idriji 18. julija 1879 materi Julijani Premerstein in očetu Janezu, gozdarskemu svetniku. Njegova rojstna hiša je bila na Lenštatu. Feiglov stric je bil znameniti slovenski skladatelj Danilo Fajgelj (priimek si je poslovenil). Osnovno šolo je dokončal v Idriji, gimnazijo v Gorici. Na Dunaju je začel študirati trgovsko pravo. Zaradi denarnih težav ga je moral opustiti. Sam je zapisal: » Učiti se tako kapitalističnega predmeta s komaj tremi kronami v žepu, seveda ni moglo biti«. O svoji sobici na Dunaju pa je dejal, da jo je lahko ogrel z dvema cigaretama, in da je bila v njej velika gneča, kadar je imel v njej obe nogi! Feigla je vseskozi vleklo v literarne in uredniške vode. Leta 1904 je sprejel urednikovanje pri goriškem strokovnem zdravstvenem listu Knajpovec, ki ga je urejal do leta 1906. Sodeloval in objavljaj je v različnih glasilih: Ježu, Osi, Domačem prijatelju in Kurentu. Delal je tudi v uredništvu liberalnega političnega časnika Soča, bil aktiven pri akademskem ferialnem društvu Adria ter opravljal funkcijo tajnika napredne zveze narodnih kulturnih društev. Sodeloval je tudi z goriškim založnikom in tiskarjem Andrejem Gabrščkom. Gorica je bila takrat kulturno zelo razgibana in dejavna. Damir Feigel je tam literarno ustvarjal in opravil tudi veliko kulturniško in narodnozavedno delo. Dolga leta je bil tajnik in kasneje predsednik Goriške matice. Poleg Franceta Bevka je bil najvidnejši književnik v okupirani Primorski in sam F. Bevk piše, da v Slovenskem Primorju ni bilo slovenske hiše, ki ne bi imela tudi Feiglovih del.

Književno ustvarjanje Idriječana Damirja Feigla, ki se je odvijalo predvsem v letih od 1911 do 1939, obsega 15 knjig. Od tega 9 daljših povesti in 6 zbirk kratke proze. Njegov prvenec Pol litra vipavca je izšel leta 1911. Ta opisuje tudi dijaške dogodivščine. Čeprav je zgodnjo mladost preživel v Idriji, le te ne opisuje, pač pa se mu je zapisal marsikateri idrijski izraz, na primer: »Tako ga namajim, da ...«. Pisatelj je bil tako v življenju, kot v literaturi zvest veselemu pogledu na svet. Njegov prijatelj France Bevk je zapisal, da vsaka Feiglovo knjigo preveva lahek humor, ki redkokdaj sili v smeh iz vsega grla, ampak v tiho muzanje in dobro voljo. Feigel velja v literarni zgodovini predvsem za humanista. Andrej Budal ga postavlja ob bok pisateljem kot so Murnik, Alešovec in Milčinski. Drago Bajt pa je svoj esej o njem naslovil Slovenski Jules Verne!

Feiglove povesti so zelo berljive. Vse imajo pustolovsko ogrodje, večina njih pa se nadaljuje v znanstveno fantastiko, ki predstavlja najrazličnejše izume in tehnologije, seveda vse začinjeno z zvitim humorjem. Čeprav ne vedno originalen, je bil v delih vedno na tekočem z izsledki znanosti. Tudi on je opisoval teleportacijo, ki so jo kasnejši, predvsem ameriški pisci in filmarji na veliko uporabljali, ki pa sedaj dobiva resne znanstvene osnove! V njegovih dogodivščinah nastopajo tedaj znani literarni junaki kot Tarzanov vnuk Huva,

Sherlock Holmes, Robinzon, Arsene Lupin in celo pisatelji sir A. Conan Doyle, Jules Verne, Edgar R. Burrougs itd. Največkrat pa imajo glavne vloge Slovenci, doma iz Slovenskega Primorja. Dela Pol litra vipavca, Bacili in bacilke, Na severnem tečaju, Postrani klobuk, predvsem pa Pasja dlaka, Na skrivnih tleh, Kolumb, Faraon v fraku, Čudežno oko, Čarovnik brez dovoljenja, Okoli sveta ter Supervitalin, so naslovi, ki ga uvrščajo med klasike slovenske žanrske literature.

Filatelistično društvo je z obeležjem in s spominsko prireditvijo znova oživilo znamenitega Idrijčana, pisatelja Damirja Feigla. Dogodek je pospremila priložnostna filatelistična razstava v grajskih prostorih. Predstavitel, ki jo je zanimivo podal profesor Robert Jereb, je bila pravo razodetje skoraj pozabljenega pisatelja in hkrati kulturno literarno doživetje. Ob zaključku so bili udeleženci povabljeni na tradicionalni požirek rujnega.

Niko Jereb

TUDI IDRIJSKI FILATELISTI BOGATIJO PROGRAM ČIPKARSKEGA FESTIVALA

V letu 2004 smo izpeljali že XXIII. Čipkarski festival, za katerega lahko ugotovimo, da je bil uspešen in programsko pester. V štirih dneh, kolikor smo jih tokrat namenili festivalu – daljši z mednarodno udeležbo je na vrsti v letošnjem letu – se je zvrstilo obilo zanimivih dogodkov, tako strokovnih kot tudi zabavnih. Več razstav čipk in drugih izdelkov domače obrti se je obiskovalcem ponujalo na ogled in vsaka po svoje je razkrivala lepoto idrijske čipke in njeno umetniško ter uporabno vrednost. Kot vsako leto doslej so svoje prispevali tudi marljivi idrijski filatelisti in z razstavo na temo "Motiv klekljanja na poštnih vrednotnicah" pokazali, da z znamko čipka potuje prav na vse konce sveta.

Organizirana je bila okrogla miza, ob sprejemu pri županu pa so člani častnega odbora Čipkarskega festivala podpisali listino o pristopu, s katero so potrdili svojo podporo idrijski čipki. Na gradu je dr. Kline predstavil strategijo trženja blagovne znamke Idria lace, ki naj bi idrijski čipki zagotovila ugled in ceno, ki ji nedvomno pripada. Program otvoritvene slovesnosti in njeno vodenje je bilo zaupano domačim ustvarjalcem, ki so zaupanje vsekakor upravičili. Tudi za zabavo po otvoritvi je odlično poskrbel domači ansambel Putrovke.

Kljub slabemu vremenu so se članice Društva klekljaric idrijske čipke zbrale na skupnem klekljanju in mednje je župan razdelil papirce starih idrijskih vzorcev in motivov. Ob predstavitvi Jovankinega prta, ki ga hranijo v mestnem muzeju, je bil sprejet izziv, da bodo klekljarice do naslednjega Čipkarskega festivala sklekljale njegovo kopijo, ki bo prodana na dražbi. Predstavljena je bila analiza del Zorke Rupnik, izdana v publikaciji "Vzorci Zorke Rupnik". V festivalsko dogajanje je bilo vkomponirano tudi praznovanje 40. obletnice družbe Kolektor s predstavitvijo dokumentarnega filma in kulturnim programom. Nedeljsko dogajanje je bilo, kot veleva tradicija, v znamenju tekmovanja otrok in odraslih v klekljanju na Trgu sv. Hacijaja, kamor so tekmovalke pospremili godbeniki Pihalnega orkestra rudarjev iz Idrije in mažoretke iz Nove Gorice.

Kulturni in zabavni program, živo dogajanje na ulicah, v razstavnih prostorih, strokovna srečanja in tekmovanja so tako tudi to pot poskrbeli za živahen utrip mesta. Da bo živahno in zanimivo tudi letos, se že trudijo vsi tisti, ki bedijo nad organizacijo Čipkarskega festivala. Še več dela in energije bo terjal, ker bo to pot trajal teden dni in bo imel mednarodno udeležbo. Prav tako bo poseben tudi festival leta 2006, saj bo jubilejni, že XXV. po vrsti.

Od vseh, ki sodelujejo pri pripravi in izvedbi dogajanj, zato pričakuje-

mo, da se bodo v aktivnosti vključili z veliko energije in svežimi idejami. Da bodo to storili tudi filatelisti, ne dvomimo, saj je vaše sodelovanje prav tako tradicionalno, kot je tradicionalen festival. Pričakujemo morda le kako prav posebno idejo, če že ne v letošnjem, pa v jubilejnem letu 2006!

ŽUPAN
Občine Idrija
Damjan Krapš

KLEKLJANJE IN FILATELIJA

Triindvajseti Čipkarski festival je bil, kot večina doslej, tudi poštno-filatelistično obeležen. Pospremila ga je večbarvna dotiskana poštna dopisnica z značilnimi atributi, kolovratom, kleklji in čipkami ter pravokotni priložnost-

ni žig z bogato čipko v sredi. Oboje je bilo na voljo na pošti 5280 Idrija, v ostalih dneh festivala pa na posebni poštno-filatelistični stojnici, za katero je dežurala že najmanj deset let znana ekipa članov društva.

Za popestritev Čipkarskega festivala in za svojo 55-letnico je FD Idrija pripravilo tudi večjo društveno filatelistično razstavo v prostorih Čipkarske šole Idrija. Razstava, ki ni bila tekmovalnega značaja, je trajala od 20. do 29. avgusta 2004. Sodelovalo je 10 razstavljalcev. Prikazane so bile tematske zbirke: prometni znaki Charles Faust, razvoj prometa Simon Hvala, zaton klasičnih jadrnic Nace Jereb, rudarstvo Niko Jereb, vstopanje v Evropo Janko Štampfl, izdaje FD Idrija je pripravil Vojko Rejc, Slovenija Franci Vidmar, napake na znamkah z motivi čipk Franci Vidmar. Poudarek pa je bil na moti-vih klekljanja na poštini vrednotnicah, ki sta jih razstavila Borut Kopani iz Opatije, ki je bil gost razstave iz Hrvaške ter Silvester Bajc. Dodane so bile še stare razglednice iste tematike iz Burana, Ceylona, Malte itd. Prikazane so bile tudi stare razglednice Idrije, ki so jih zbrali člani FD Idrija. Skupno je bilo predstavljenih 456 listov z eksponati. K razstavljanju sta bila povabljeni oba sodelujoča na Lokafili 2004, odzval se je le Nace Jereb.

Slovesna otvoritev razstave, kot del programa Čipkarskega festivala, je bila 21. avgusta. Na otvoritvi je zbrane nagovoril idrijski podžupan Jože Kenk, ki je pohvalil prizadevnost članov društva. Predstavljena je bila tudi omenjena društvena edicija, s katero je društvo zaznamovalo festival. Oboje je oblikoval Silvester Bajc, ki ima za seboj že niz obeležij klekljarskega praznika, tako priložnostnih žigov kot dotiskov celin in ovitkov, ki jih FD Idrija tradicionalno posveča največjemu idrijskemu turističnemu dogodku. Po zaključku prireditve so se obiskovalci še dolgo družili ob zakuski, ki jo je omogočil Odbor Čipkarskega festivala.

Niko Jereb

PARTIZANSKA TISKARNA SLOVENIJA

Območni odbor ZZB Idrija Cerklje in Glavni odbor ZZB Slovenije sta pripravila ob 60-letnici prenosa ranjencev iz Gorenjske in Primorske na Notranjsko ter 60-letnici Partizanske tiskarne Slovenija, dne 28. avgusta 2004 veliko spominsko zborovanje na Vojskem. Ta dogodek je zaznamovalo tudi

FD Idrija s pravo priložnostne dotiskane dopisnice in priložnostnega poštnega žiga. Oboje je zasnoval in oblikoval Silvester Bajc. Na dopisnici je prikazan božični motiv naslovnice Partizanskega dnevnika, v žigu pa je simbol grafi-

kov in tiskarjev, krilati lev, ki v šapah drži barvna terilnika. Mimogrede, skulptura krilatega leva je na stavbi grafikov na začetku Miklošičeve ulice v Ljubljani! Društvo je izdalo vzporedno kartico z enakim motivom in simbolno natiskano podobo partizana z oznako 60, na mestu določenem za poštno znamko. Društvo je izdalo pisna opozorila, da kartica oz. podoba partizana ni frankaturno veljavna. Številka 60 pome-

ni le 60-letnico tiskarne Slovenija. Kot partizan je upodobljen Julij Tratnik, ki ga je kot brigadirja na delovni akciji v Bistričaku leta 1947 narisal priznan umetnik, slikar Ive Šubic. Original hrani družina Tratnik.

Tu velja omeniti še posebno zanimivost: dotisk poštna dopisnice in tisk spominske kartice, oboje je bilo natisnjeno na originalnem tiskarskem stroju v Partizanski tiskarni Slovenija. Kliše je izdelal Metod Žakelj iz Godešiča pri Škofji Loki. Natisnil pa ju je oskrbnik tiskarne Slovenija Albin Skok ob sodelovanju Silvestra Bajca.

Člani društva Silvester Bajc, Niko Jereb, Vojko Rejc in Ljubo Ukmar, so se omenjenega slovesnega zborovanja na Vojskem udeležili in tam opravljali priložnostno žigosanje spominskih poštno-filatelističnih izdaj in poskrbeli za odpravo številnih dopisnic in razglednic na idrijsko pošto. Primorski dnevnik, ki izhaja v Trstu in je naslednik Partizanskega dnevnika, tiskanega v tiskarni Slovenija, je objavil celostransko slikovno reportažo spominskega zborovanja, med drugim naš priložnostni poštni žig.

Partizanski tisk je v narodnoosvobodilnem boju odigral pomembno vlogo in je med drugim predstavljal protiutež sovražni propagandi. Prva tiskarna je marca 1944 začela delovati na Vogrskem, istega leta je že delovala tudi tiskarna nad Gorenjo Trebušo. Poleti 1944 pa se je začela gradnja tiskarne na Vojskem, ki je postala največja in tehnično najboljše opremljena. Imela je avtomatski tiskarski stroj na električni pogon. Stroj je bil z denarjem OF kupljen

in na skriven način pripeljan iz Milana, kar je bil poseben podvig. Sredi septembra 1944 je bila tiskarna, imenovana Slovenija, nared. V noči iz 17. na 18. september so pognali stroj in natisnili 4000 izvodov Partizanskega dnevnika št. 248.

Tiskarna Slovenija, ki jo je vodil Rado Čenčič – Mitja in v kateri je delalo od 40 do 50 ljudi, je delovala do 1. maja 1945. V njej so med drugim natisnili 188 številčk Partizanskega dnevnika, ki je bil edini dnevni tiskani časopis kakega odporiškega gibanja v tedanji okupirani Evropi. Partizansko tiskarno Slovenija so po vojni razglasili za kulturno-zgodovinski spomenik. Za javnost so ga odprli 18. maja 1947 na velikem zborovanju na Vojskem. Od leta 1957 za tiskarno Slovenija vzorno skrbi Mestni muzej Idrija, saj kot rečeno, oba tiskarska stroja še vedno delujeta.

Niko Jereb

130 DNI ZA IZGRADNJO POŠTE

Pred dvema letoma sta na tiskovni konferenci v gostišču Barbara Lista za občino Idrija in Liberalna Demokracija Slovenije predstavili program dela za srednjeročno obdobje, med njim tudi postavitve večnamenskega objekta na območju izvoznega stroja jaška Inzaghi. V njem naj bi dobila prostore tudi pošta. S Pošto Slovenije je bilo dogovorjeno in podpisano pismo o nameri za izgradnjo novih poštnih prostorov. Projektanti družbe Eltos-Opim plus iz Idrije pod vodstvom arhitekta Silvija Jereba in izvajalci podjetja Tehnik Škofja Loka ter nosilka investicije družba FMR iz Idrije in Pošta Slovenije, so v tesnem sodelovanju z veliko mero prizadevnosti objekt zgradili v rekordnem času, v 130-tih dneh.

Na otvoritveni slovesnosti, ki je bila v četrtek, 30. septembra 2004 pred objektom, je nove prostore svojemu namenu predal generalni direktor Pošte Slovenije, mag. Alfonz Podgorelec. O zgodovini poštne službe v Idriji je spregovoril član našega društva, zgodovinar Janez Kavčič. Idrijski župan Damjan Krapš pa v svojem nagovoru ni pozabil omeniti našega društva. Med drugim je dejal: *»Pohvaliti moram tudi naše filateliste, ki s svojo dejavnostjo tesno sodelujejo s Pošto Slovenije, in ki so nam že neštetokrat pripravili prese-
nečenja na znamkah z motivi idrijskih značilnosti od čipk do spomenikov pre-
teklosti. Tudi ta objekt nosi v sebi njihovo neprecenljivo dejanje, ko so iz poza-*

be rešili sklepni kamen oboka vhodnih vrat hiše v Šelštvu, v kateri je leta 1888 začel delovati prvi poštni telegraf v Idriji. Tako je staro povezano z novim, kar daje temu objektu poseben zgodovinski pečat.« Tudi voditeljica slovesnosti Metka Rupnik je prizadevnost FD Idrija večkrat omenjala.

Sam sklepni kamen, o katerem smo pisali v Filatelistu št. 17, je sedaj vzidan na levi strani glavnega poštne prostora. Silvij Jereb je po pripovedovanju le stežka dobil kamen iz kleti, kjer je bil shranjen in štet kot last pokojnega Stanka Majnika., člana našega društva, ki je sklepnik pobral iz ruševin. Kamen so v podjetju Marmor Hotavljje očistili in mu dodali ustrezen podstavek, na katerem je napisano: Sklepni kamen portala vhodnih vrat hiše, v kateri je leta 1888 začel delovati prvi poštni telegraf v Idriji. Hiša s staro številko 295 je stala poleg Antonijevega rova. O sklepnem kamnu je novinar Damijan Bogataj za RTV Koper posnel kratko oddajo.

Društvo je imelo s pripravo filatelističnega obeležja kar nekaj težav. Še največja je bil datum otvoritve. Z Megi Jarc iz Sektorja za trženje Pošte Slovenije sva zopet imela odprt vroči telefon! Predvidena je bila namreč udeležba predsednika vlade Antona Ropa. Kljub vsem usklajevanjem mu to ni uspelo, mi pa smo komaj za rep ujeli pripravo žiga in dotiskane barvne dopisnice. Založili in pripravili smo tudi posebne kuverte za organizatorja otvoritve Občino Idrija in Pošto Slovenije. Društvo naj bi imelo po dogovoru imenovanih pokrite vse stroške obeležij otvoritve novih poštne prostorov. Ker do realizacije teh dogovorov ni prišlo, je bila s Pošto Slovenije naknadno sklenjena pogodba za opravljanje reklamnih storitev. Na tej osnovi je bil poravnani račun za opravljeno reklamno storitev. Društvo je pripravilo tudi priložnostno filatelistično razstavo z naslovom Novi poštni objekti 1992 do 2004. Namučili pa smo se s poštne razstavnimi vitrinami. Popolnoma so dotrajane in nerodne. Ko sem na slovesnosti neformalno poklepetal z direktorjem Sektorja za trženje pri Pošti Slovenije Vinkom Filipičem, sem mu omenil, da bi morali oskrbeti nove vitrine za priložnostne razstave. Kot sedaj kaže, bo Pošta Slovenija pridobila nove. Na zaključku slovesnosti v gostilni Mlinar, kamor je Pošta Slovenije zgledno povabila tudi vse nekdanje zaposlene idrijske pošte, sem generalnemu direktorju mag. Alfonzu Podgorelcu izročil izhode obeležja, s katerim smo zaznamovali otvoritev novih poštne prostorov in ga povabil na svečano promocijo znamke z motivom gradu Gewerkenegg. Generalni direktor je povabilo z veseljem sprejel.

POŠTA V NAŠIH KRAJIH SKOZI ČAS

Starejša obdobja idrijske zgodovine

Večino poštnih zvez Idrije s svetom je vzdrževal rudnik. Največ pošiljk je potovalo čez Kovačev Rovt in Dole proti Vrhniki in Ljubljani.

1713

Listina iz leta 1713 omenja, da je pismo iz Gradca do Idrije potovalo kar 12 dni.

Druga polovica 18. stoletja

Namesto tovornikov so idrijski poštni promet prevzeli vozovi s konjsko vprego.

1760 – 1769

Prvi idrijski zdravnik J. A. Scopoli si je dopisoval s slavnim švedskim naravoslovcem Carlom Linnéjem. Pisma so od Idrije do Uppsale prispela najhitreje v petih tednih. Pot pisem: Idrija – Dole – Vrhnika – Ljubljana – Dunaj – Praga – Leipzig – Leiden – Göteborg (ladja) – Uppsala.

1792

Idrijskemu poštnemu vozu so 13. aprila 1792 ukradli visoko vsoto 900 goldinarjev.

1793

Najstarejši znani poštni žig IDRIA v rdeči barvi, angleški gotici in brez datuma je bil leta 1793 odtisnjen na predfilatelistično pismo, ki ga je Višji rudarski urad v Idriji poslal Rudniškemu sodišču v Schladmingu.

1809 – 1813

Dr. Fran Juriševič v knjigi Primorska pošta skozi zgodovino (1967) trdi, da je imela Idrija začasen poštni urad že v letih Napoleonovih Ilirskih provinc.

Prva polovica 19. stoletja

Avstrijski, črnobarvni in enovrstični uokvirjen žig IDRIA je uporabljal rudnik, ko je še sam skrbel za zvezo z Vrhniko in Ljubljano. Po odprtju javne pošte (1847) so ga rabili le še za žigosanje obrazcev.

1835 – 1838

Takratni poštni prevoznik je letno pripeljal iz Vrhniko v Idrijo povprečno po 555 pisem in poldrugi cent zavojev, v obratni smeri pa 850 pisem in tudi poldrugi cent zavojev. Iz Ljubljane v Idrijo je isti prevoznik dostavljal letno po 1225 pisem in štiri cente paketov, obratno pa 1310 pisem in kar 30 centov raznih pošiljk.

1839 – 1840

Zbiranje pisem in prevoz idrijske pošte je vodil Janez Bedenk. Na svoji hiši (št. 101) je imel leseno tablo z napisom: K. k. Postbriefsammlung zu Idria. Poštni sel je odhajal iz Idrije ob ponedeljkih in petkih opoldne, iz Ljubljane pa se je vračal v sredo in nedeljo ob devetih dopoldne.

1847

Javni (državni) poštni urad je bil v Idriji ustanovljen 1. oktobra 1847 in je zavzemal širši idrijski okoliš.

1848 – 1849

V revolucionarnem razdobju, ko so se vrstili vznemirljivi dogodki, je rudnik poskrbel celo za dnevni (!) poštni promet z Vrhniko in Trstom: na Vrhniko je vsak dan potoval poštni sel, med Trstom in Idrijo pa je bila zagotovljena »ustna štafeta«, ki jo je čez Kras in Vipavo vzdrževalo 10 rudarjev.

1855

Avstrijsko ministrstvo za trgovino je v Cerknem uvedlo službo za odpravljanje pošte (špedicijo), ki je vzdrževala zvezo s poštnim uradom v Tolminu. Prenos pošte so peš opravljali poštni sli štirikrat tedensko.

1861

Vpeljana je bila redna vsakodnevna poštna zveza iz Idrije po novi cesti skozi Zalo in Godovič do železniške postaje v Logatecu.

1870

V Godoviču so odprli pošto, ki je bila dvakrat dnevno vezana na poštni voz Idrija – Dolenji Logatec in enkrat dnevno na zvezo s pošto v Črnem Vrhu.

1871

V Črnem Vrhu nad Idrijo je bil urejen prvi poštni urad.

1871 – 1875

Iz Ajdovščine (1871) in Logatca (1875) so v Idrijo posebni sli začeli prinašati prve brzojavke.

1880

Na Vojskem nad Idrijo je začela delovati zbirna pošta. Za prenos pošte je skrbel hlapec, ki je trikrat na teden prevažal potrebščine za Likarjevo (Felko) trgovino in gostilno. Pisma in pakete so razdeljevali ob nedeljah po maši.

1888

V stari stanovanjski hiši ob Šelštvi (Antonijev rov) je bil nameščen prvi idrijski poštni telegraf.

1894

Poštni urad Idrija je obdelal že 80.600 pisemskih in 1.900 blagovnih pošiljk ter ustvaril 3.612 goldinarjev prihodka.

1899

Poštna špedicija v Cerknem je dobila telegraf.

1901

Tudi godoviška pošta je bila opremljena s telegrafom.

1908

Na fotografiji je bil ovekovečen pomožni poštar Jakob Obid z Bukovega, ki je prenašal pošto še v košu.

1911

V Idriji sta bila od leta 1911 naprej poštni in telegrafski urad združena. Med Logatec in Idrijo je začel voziti prvi poštni avtomobil (lepa fotografija).

1912

Prevoznik Pavel Obid iz Cerkna, ki se je imenoval »Podjetnik poštne avtomobilske zveze v Cerknem«, je začel z zasebnim tovornim avtomobilom prevažati pošto na relaciji Sv. Lucija – Cerkno – Idrija.

Leta med prvo in drugo svetovno vojno

Italijanska uprava je namestila pošto na sedanjem Mestnem trgu (Pri črnem orlu).

1932 – 1937

Idrižčan dr. Janko Tavzes (1893 – 1959), ki se je uveljavil kot eden vodilnih slovenskih poštних strokovnjakov, je v letih 1932 – 1937 vodil ljubljansko poštno direkcijo.

1944

Na relaciji Cerkno – Dolenja Trebuša je vozil partizanski poštni avtobus.

Jugoslovansko obdobje

Dolga leta je idrijska pošta gostovala v pritličju stavbe »stare pošte« (zdaj Lapajnetova ul. št. 7).

1979

Izvršena je bila ponovna (doslej predzadnja) selitev idrijske pošte, potem ko so zgradili dosedanjo »novo pošto« (Lapajnetova ul. št. 33).

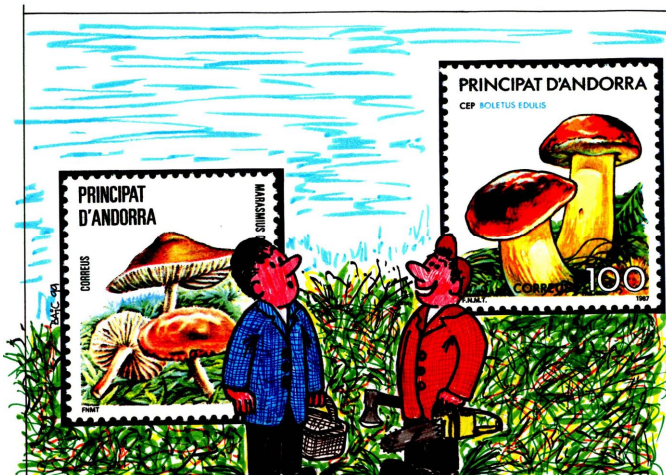
2004

V četrtek, 30. septembra, so bili blizu nekdanje strojnice jaška Inzaghi slovesno odprti sodobni idrijski poštni prostori.

P.s.

Pričujoči kronološki pregled je povzet po predavanju Zgodovina idrijske pošte, ki sem ga imel 28. oktobra 2004 v dvorani gradu Gewerkenegg.

Janez Kavčič

POTOVANJE IDRISKEGA GRADU NA POŠTNO ZNAMKO

dr. Ivanom Stoparjem, ki sicer to serijo tudi pripravlja. Ker ni najbolje kazalo, smo tako društvo, kot Mestni muzej Idrija, poslali kastelologu dr. Ivanu Stoparju dodatne utemeljitve, ki jih je pripravil naš član, profesor Janez Kavčič in podčrtali tudi fevdalni karakter gradu. Namreč, idrijski grad naj ne bi bil pravi grad, ker ni imel graščaka. To pa je dvakrat zmotno. Rudniški upravitelj je bil hkrati zemljiški gospod, serija pa ima nedvoumen naslov: Grajske stavbe na Slovenskem. Idrijski grad torej izpolnjuje oba pogoja!

Na otvoritvi državne razstave Koperfila, 23. maja 2001, je posijal žarek upanja in hitro za tem še drugi. Takrat smo imeli v ognju dve železi: 100 let prve slovenske realke in seveda idrijski grad. Jože Unk, podsekretar tedanjega Ministrstva za informacijsko družbo, kamor je spadal tudi poštni resor, mi je omenil, da znamke za realko ne bo, pač pa bo znamka za grad Gwerkenegg. Kmalu za tem pa mi je generalni direktor Pošte Slovenije mag. Alfonz Podgorelec zagotovil, da znamka za jubilej realke bo!

Uradnega odgovora na naš predlog za Gwerkenegg pa vendar ni bilo, zato je bil 14. decembra 2001 predlog znova vložen. Nanj je Pošta Slovenije odgovorila nedorečeno. Predlog smo 13. marca 2002 zopet podali in sicer za leto 2004. Nič se ni zgodilo tja do novega razpisa za izdaje znamk za leto 2005, ko je bil 14. marca 2003, predlog ponovno poslan Pošti. In glej, že 18. marca 2003 smo prejeli obvestilo Pošte Slovenije, da bo naša zamisel o uvrstitvi idrijskega gradu na redno poštno znamko obravnavana na komisiji, ki bo zasedala 10. aprila 2003. In končno, dne 24. aprila 2003, smo dobili sledeče

obvestilo: *Komisija za izdajo poštnih vrednotnic je na 19. seji obravnavala vaša predloga. (Vzporedno smo namreč podali več predlogov za znamke). Sklenila je, da bo idrijski grad Gewerkenegg vključila v izdajo rednih znamk iz serije Grajske stavbe na Slovenskem v letu 2004, mineral aragonit pa bo kot možen motiv na priložnostni znamki obravnavala, ko bo sprejemala program izdaj za leto 2005. O odločitvi vas bomo obvestili. Lep pozdrav.* Podpisan je bil Jože Fošt, predsednik Komisije za izdajo poštnih vrednotnic in namestnik generalnega direktorja Pošte Slovenija. Tako se je petletno popotovanje idrijskega gradu Gewerkenegg na poštno znamko uspešno končalo. Znamka z idrijskim gradom je izšla 18. novembra 2004.

Pošto Slovenije smo obvestili, da bomo ob izidu znamke pripravili promocijsko slovesnost ter jo prosili za pomoč. Sektor za trženje je zagotovil, da bo poskrbel za tiskanje vabil, za darilne mapice in za izpostavljeno poštno okence. V sodelovanju z Ivano Leskovec, direktorico Mestnega muzeja Idrija, je bil začetkom jeseni 2004 pripravljen delovni načrt promocije. Nenadoma je čas stekel veliko hitreje. Datum promocije je bil 20. november, potrebno pa je bilo zagotoviti dvorano, poskrbeti za sestavo kulturnega programa, za vabila, za seznam povabljenih, za govorce, za pogostitev in za povezovanje programa ter pridobiti sponzorje in donatorje. Vse to pa je skrivalo celo vrsto podrobnosti in še te so se spreminjale. Novinarka Metka Rupnik je prijateljsko sprejela nalogo voditeljice promocijskega večera. Z njeno pomočjo je bil izdelan scenarij uro trajajočega programa, ki smo ga usklajevali še z prizadevno Megi Jarc iz Sektorja za trženje Pošte Slovenije. Dvorano je brezplačno ponudil Emil Semec, direktor Glasbene šole Idrija, pridobili smo mešani pevski zbor Dr. Frančišek Lampe iz Črnega Vrha za kulturni program, zakusko pa je obljubil idrijski župan Damjan Krapš. Generalni direktor Pošte Slovenije je bil posebej zaprosen in tudi obljubil, da bo osebno promoviral znamko. Zataknilo se je pri datumu. Promocijo je bilo treba prestaviti na 18. novembra. K sreči so v tiskarni še čakali s tiskanjem vabil.

Podrobnejši opis poti od predloga pa do znamke in njene promocije, je poučen, saj marsikdo misli, da je vse enostavno, in da kar samo od sebe pride!

V četrtek, 18. novembra 2004 ob 18. uri pa je bilo vse nared in več kot 120 gostov je polno zasedla dvorano Glasbene šole v gradu Gewerkenegg. Med njimi so bili idrijski župan Damjan Krapš, državni sekretar Ministrstva za kulturo Ciril Baškovič, poslanec DZ Samo Bevk, župan občine Cerklje Jurij Kavčič in številni drugi. Pošto Slovenije so predstavljali Marko Simić, direktor Poslovne enote Nova Gorica in Irena Andlovec ter slavnostni govornik mag. Alfonz Podgorelec, generalni direktor Pošte Slovenije.

Zbrane so pozdravili župan Damjan Krapš, Darko Viler, predsednik Sveta Mestnega muzeja Idrija in Niko Jereb, predsednik filatelističnega druš-

tva. V svojem nagovoru je povedal, da je bila prav v tej dvorani promocija znamke »mineral cinabarit« in to pred petimi leti ob 50-letnici društva. Letos, ko društvo praznuje 55-letnico, je znova promocija nove znamke. Očitno je, da je petica srečna številka društva, in če je šteta kot ocena, pomeni 55-letnica dvakrat odlično za društvo. Težko bi našli kraj, ki je tako celovito predstavljen na poštinih znamkah. Pet najbolj eminentnih elementov Idrije je na njih: obeležena je 500-letnica Rudnika živega srebra, idrijske čipke, mineral cinabarit, idrijska realka in grad Gewerkenegg! Janez Kavčič je zanimivo predstavil zgodovino gradu in podčrtal njegovo pomembnost tudi v sedanjem času. V promocijskem govoru je mag. Alfonz Podgorelec predstavil poštino znamko z motivom idrijskega gradu in poudaril, da je znamka nastala na pobudo zelo aktivnega društva, ki je v letu 2003 pri ocenjevanju aktivnosti društev, vključenih v FZS, zasedlo prvo mesto. S podelitvijo prvih izvodov znamk gostiteljem in državnemu sekretarju Cirilu Baškoviču, je generalni direktor na simbolični način predal novo znamko v promet. Župan Damjan Krapš je generalnemu direktorju izročil kot priložnostno darilo knjigo Sangraal, idrijskega pisatelja Ivana Mohoriča s pripombo, da bo v njej spoznal filatelističnega akterja še v drugi luči. Predsednik filatelističnega društva pa se je generalnemu direktorju Pošte Slovenije zahvalil za pomoč in mu izročil darilo, ki je simboliziralo že omenjenih pet doslej na poštinih znamkah obeleženih znamenitosti Idrije in sicer: karbidovko, čipko, cinabaritno rudo, knjigo o idrijski realki in veliko sliko gradu Gewerkenegg, ki jo je naslikal idrijski slikar Nande Rupnik. Slovesnost sta spremljala Petra Likar v idrijski noši s čipkami in Marijan Beričič v svečani idrijski črni rudarski noši.

Za uspešno izvedeno slovesnost je treba poudariti odlično sodelovanje s Pošto Slovenije in pohvaliti sodelujoče: zborovodkinjo Katjo Bajec Felc in mešani pevski zbor Dr. Frančišek Lampe iz Črnega Vrha, ki je ubrano in mogočno zapel Slovansko pesem Stanka Premrla, idrijsko Ženka mi v goste gre Zorka Prelovca, Dajte, dajte Alda Kumarja in Slovenska dežela Benjamina Ipavca. Program je profesionalno vodila Metka Rupnik in domiselno vpletala kratke zanimivosti, povezane z dogodkom večera. Znova se je izkazal član našega društva, profesor Janez Kavčič, ki je suvereno podal pregled zgodovine idrijskega gradu, hkrati pa ni pozabil omenjati, da mu je za predavanje odmerjeno premalo časa!

V predverju prireditvene dvorane je delovalo izpostavljeno poštino okence, kjer so bile na voljo poštne vrednotnice in vsi spominski poštni žigi. Idrijsko društvo je pripravilo za ta dogodek uspelo maksimum karto, idrijski grad Gewerkenegg iz doslej redko videne zornega kota, podobno kot na poštni znamki. Razglednice je po fotografiji Vojka Rejca natisnila Grafika Bevk iz Idrije. Poseben priložnostni poštni žig za maksimum karto je oblikoval Silvester Bajc. Na ogled je bila tudi filatelistična razstava. Janko Štampfl

je v štirih razstavnih oknih prikazal vse doslej izdane vrednotnice serije grajske stavbe na Slovenskem in jim dodal še ustrezne znamke Italije, Avstrije, Nemčije in Švice. Zbirki je priključil še mini filumenistično razstavo z motivi gradov.

Udeleženci prireditve so se še dolgo zadržali na izbrani pogostitvi, ki jo je v čast novi »idrijski« poštne znamke priredil gostitelj, idrijski župan Damjan Krapš.

Niko Jereb

POŠTA SLOVENIJE

OBČINA IDRİJA

MESTNI MUZEJ IDRİJA
MUZEJ ZA IDRİJSKO IN CERKLJANSKO

in

FILATELISTIČNO DRUŠTVO IDRİJA

vas v četrtek, 18. novembra 2004, ob 18. uri,
vljudno vabijo v prostore Glasbene šole Idrija,
grad Gewerkenegg

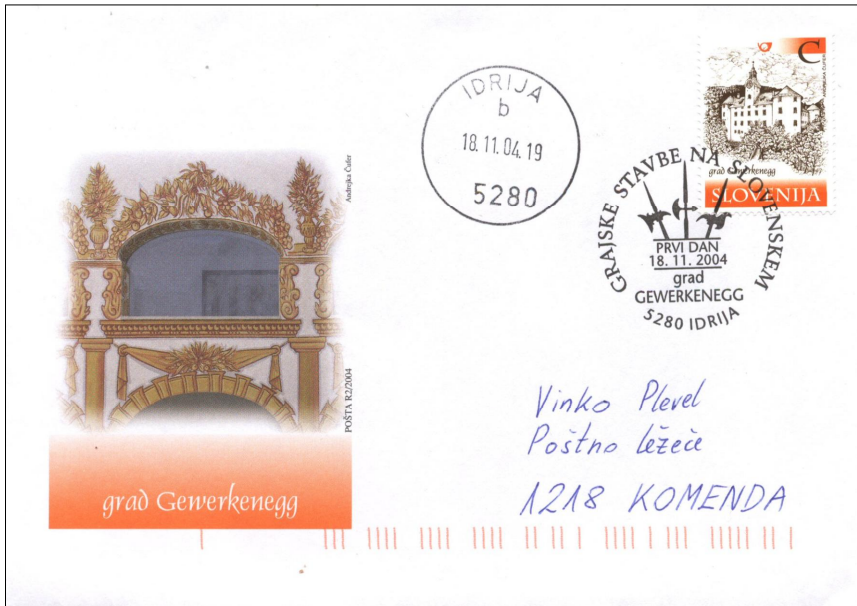
na

**predstavitve redne poštne znamke
z motivom gradu Gewerkenegg.**

<p>Niko Jereb FD Idrija</p> 	<p>Ivana Leskovec Mestni muzej Idrija</p> 	<p>Damjan Krapš župan občine Idrija</p>
--	--	--

Mag. Alfonz Podgorelec
generalni direktor Pošte Slovenije

Govor mag. Alfonza Podgorelca, generalnega direktorja Pošte Slovenije

na promociji redne poštne znamke grad Gewerkenegg, 18. 11. 2004 ob 18. uri,
grad Gewerkenegg, Idrija

*Spoštovani gospod Damjan Krapš, župan občine Idrija,
Spoštovani gospod Ciril Baškovič, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo
spoštovani gospod Darko Viler, predstavnik Mestnega muzeja Idrija,
spoštovani gospod Niko Jereb, predsednik FD Idrija,
spoštovani gospod profesor Janez Kavčič,
spoštovani ljubitelji poštних znamk, drage dame in spoštovani gospodje...*

Gradovi in dvorci so značilnost slovenske pokrajine, ki so povečini nastali v obdobju srednjega veka. S svojo skrivnostno preteklostjo burijo duhove današnjih ljudi in privlačijo raziskovalce in obiskovalce.

Gradovi so pomenili utrjene postojanke, ki so delovale kot del obrambnega sistema pred različnimi sovražniki, dvorci pa so bili razkošna domovanja takratne gospode. Danes so v nekaterih grajskih zgradbah urejene muzejske zbirke, drugi gradovi in dvorci so urejeni kot gostinski in turistični objekti; mnogi so, žal, podlegli zobu časa. Pošta Slovenije poskuša z motivi na poštних znamkah ohraniti tudi del naše preteklosti, opozoriti nanjo in jo predstaviti doma in v svetu. Zato se je že pred leti odločila za serijo rednih poštних znamk z motivi grajskih stavb na Slovenskem.

Danes smo se zbrali ob izidu štirinajste znamke iz te serije, na kateri je upodobljen idrijski grad Gewerkenegg. Grad je zrasel na griču nad trgom, ki se je razvil iz skromne naselbine, ko so v bližini našli živosrebreno rudo. Poleg utrjene postojanke je bil skladišče rude in domovanje rudniškega upravitelja. Zdaj je v njem muzej, ki predstavlja idrijsko kulturno dediščino, posebna pozornost pa je posvečena opuščnemu živosrebrenemu rudniku.

Znamka je nastala na pobudo zelo aktivnih idrijskih filatelistov in v sodelovanju z našim strokovnim sodelavcem za to področje, dr. Ivanom Stoparjem. Idrijski filatelisti, ki so pred 55 leti tu ustanovili svoje društvo, so v preteklih letih aktivno sodelovali pri oblikovanju programa izdajanja poštних znamk. Po njihovih utemeljenih predlogih jih je izšlo kar nekaj; naj omenim samo znamenite čipke, po katerih je bila oblikovana cela serija rednih znamk, znamko ob 100. obletnici ustanovitve prve slovenske realke, sedaj gimnazije Jurija Vege, in znamko z mineralom cinabaritom. Idričani so predlagali tudi znamko z motivom minerala aragonita, ki je že v programu izdaj za leto 2006. Tudi sicer so tukajšnji filatelisti, na čelu s predsednikom društva gospodom Nikom Jerebom, zelo aktivni. O tem zelo jasno govori podatek, da je FD Idrija pri ocenjevanju aktivnosti društev, vključe-

nih v Filatelistično zvezo Slovenije, v letu 2003 zasedlo prvo mesto.

Znamka z motivom gradu Gewerkenegg ima nazivno vrednost C in je namenjena plačevanju poštnine za standardna pisma v mednarodnem prometu. Kot vse ostale v tej seriji, jo je oblikovala akademska kiparka Andrejka Čufer. V polah po 50 kosov so znamke natisnili v DELO Tiskarni v Ljubljani. Vsem, ki so pri nastanku nove znamke sodelovali, iskreno čestitam.

Na današnji dan bo izšlo še pet priložnostnih znamk. V že tradicionalni izdaji bosta izšli znamki namenjeni pošiljanju božičnih in novoletnih voščilnic. Poleg standardne izdaje v polah bosta izšli tudi v zvežčkih na samolepilnem papirju. V lani začetni seriji Slovenska mitologija bo izšla znamka z motivom rojenic in sojenic, demonskih bitij z vilinskimi lastnostmi, ki so novorojencem v zibkah napovedovale bodočnost. Začenjamo pa tudi novo serijo Z žlico po Sloveniji, ki bo prikazala značilne slovenske kulinarčne dobrote kot del prehrabne dediščine in del današnje turistične ponudbe. Prvi znamki v seriji prikazujeta gastronomske posebnosti Prekmurja: bujto repo, bograč in prekmursko gibanico.

Na koncu mi dovolite, da izročim nekaj prvih izvodov omenjenih znamk g. županu Damjanu Krapšu, g. Cirilu Baškoviču, g. Darku Vilerju, g. prof. Janezu Kavčiču in g. Niku Jerebu in jih tako na simboličen način dam v promet.

mag. Alfonz Podgorelec

Strokovna utemeljitev za izdajo znamke GRAD GEWERKENEGG

V Idriji, ki uživa sloves najstarejšega slovenskega rudarskega mesta, predstavlja grad Gewerkenegg osrednji kulturno-zgodovinski spomenik. Monumentalni grajski kompleks, ki se dviga na vzvišenem skalnatem platoju nad hudourniško Nikovo, pomeni še danes centralno mestno dominantno. Številni zgodovinarji, potopisci in domoznanci so gradu od nekdaj posvečali veliko pozornost, najdemo pa ga tudi na večini idrijskih vedut (risbe, grafike, slike, fotografije) od 17.stoletja do danes. Že angleška reporterja G. Pope in E. Brown (1665, 1669) sta o objektu zapisala laskave ocene, naš Valvasor pa je v Slavi vojvodine Kranjske (1689) izrecno poudaril, da ima Idrija »lep grad«; zaslužni baron je poskrbel tudi za njegovo verodostojno upodobitev.

Predhodnica gradu je bila verjetno neka postojanka Oglejskega patriarha, ki je v viru iz leta 1347 omenjena kot Castrum nostrum de Idria. Po mnenju večine opisovalcev idrijske preteklosti je bil sedanji grad zgrajen v letih 1522 – 1533. Na tistem mestu je že od leta 1508 (22.junij – odkritje najbogatejših rud ob Nikovi) stala kapela sv. Ahacija, ki je bila nato vključena v razsežno novogradnjo. Habsburški nadvojvoda Ferdinand I. je 2.maja leta 1527 izdal uradno dovoljenje za zidavo in utrjevanje grajskega poslopja, leta 1532 pa so natančno določili ustrezni »Burgfried.« Na prekladi kamnitega portala vrh notranjega stopnišča je ostala lepo vidna vklesana letnica 1527, ki dokumentira prvotno stavbno lupino, ki je bila pozneje, zlasti sredi 18.stoletja, bistveno spremenjena in dopolnjena. Letnica 1758, ki se pojavlja nad vhodnim (mlajšim) portalom vrh zunanjega stopnišča in na fragmentu freske v drugem nadstropju, izpričuje baročno predelavo gradu, ki je tedaj – med drugim – dobil tudi arkadno dvorišče z dekorativnimi poslikavami. Mimogrede velja spomniti še na zanimiv grb iz prve polovice 16.stoletja ob glavnem stopnišču, ki spominja na čas vladavine prej omenjenega deželnega kneza Ferdinanda.

Pričujoči zapis nima namena obširneje razlagati zgodovine in konstrukcije gradu, saj želi biti le najosnovnejša informacija. Obrazložitev je podana v obliki sezetih argumentov, ki poudarjajo 10 bistvenih dejstev.

Namen gradnje:

- Obramba pred morebitnim vpadom Turkov, ki so se pojavljali v neposredni bližini (Notranjska, Vipavska dolina, Posočje). Strah pred Turki je bil v času padca Ogrske (Mohač, 1526) in obleganja Dunaja (1529) tudi v Idriji močno navzoč.
- Sedež uprave rudarske družbe (do 1575) in potem rezidenca upravitelja in rudniške administracije, ki so jo nameščali deželni knez in dvorni organi.
- Skladišče žita, življenjskih potrebščin, delovnih pripomočkov ter živega srebra in cinobra. Fascinanten je na primer podatek iz druge polovice 17.stoletja, po katerem so v gradu naenkrat hranili tudi po 2000 sodčkov ali 100 ton živega srebra – pravi zaklad!

Ime gradu – Gewerkenegg:

Smisel imena Gewerkenegg se običajno razloži kot »rudniški grad«, kar je sicer vse-

binsko umestno, vendar terminološko neprecizno in le približno. Predvsem je treba upoštevati dejstvo, da je grad postavljala Ahacijeva družba rudarskih podjetnikov (danes bi rekli delničarjev), ki je po habsburški zmagi nad Benečani (1509) imela v posesti večino kuksov in se je imenovala »Die Herren und Gewerken (!) der neuen Gab zu st. Achatzen.« Beseda Gewerk lahko pomeni delo, rokodelstvo, obrt, ceh, tovarno, podjetje, rudnik, družbo ali firmo. Še važnejša pa se zdi beseda Gewerke, ki pomeni rudarja, delničarja pri rudarskem podjetju (kompaniji) ali družabnika. Pri omenjeni Ahacijevi družbi, ki je leta 1526 posodila Ferdinandu za boj proti Turkom kar 40.000 goldinarjev, je bila med najpomembnejšimi delničarji odločilno zastopana znana plemiška družina Egg. Njen prvak Jurij plemeniti Egg (graditelj Brda pri Kranju) je kot cesarjev ljubljenelec, kranjski vicedom (vladarjev namestnik v deželi) in goriški deželni glavar po zmagi nad Benečani celo delil deleže (kukse) med člane družbe. Ali ni torej možna domneva, da je ime gradu sestavljenka pravkar navedenih besed Gewerk (u)n(d) Egg?

Lokacija in konstrukcija:

V celoti ustrezata kriterijem, ki opredeljujejo arhitektonski monument kot »grad«. Naj poudarimo naslednje: strateška pozicija, obrambna zasnova in stavbni členi, monumentalnost stavbne mase in konstrukcije, nekoč celo zaščitni jarek na severni strani in pridvižni most, četverokotna zasnova z okroglimi stolpi na vogalih, arkadno dvorišče z vodnjakom in statusni simboli (knežji grb; pozlačen Merkur na grajskem stolpu – 18.stoletje, Jožef Mrak).

Specifična funkcija (!):

Grad je več kot 400 let (!), vse do leta 1940, služil kot sedež uprave idrijskega rudnika – drugega največjega živosrebrovega rudnika vseh časov. Pod Avstrijo je bila v gradu nastanjena »Bergwerkverwaltung« ali »Bergwerkdirektion«, pod Italijo pa direktor kot predstavnik državne administracije. V gradu je najvišja rudniška gosposka – z direktorjem na čelu – tudi stanovala. Kar nekaj stoletij se je torej iz gradu usmerjalo obratovanje in poslovanje enega izmed najpomembnejših evropskih podjetij! Za ilustracijo povejmo, da je idrijski rudnik že proti koncu 18.stoletja zaposloval 1350 delavcev, letno pridobival od 600 do 700 ton živega srebra in pokrival dvajsetino proračuna habsburške monarhije. Še nekaj nekdanjih grajskih funkcij: višji rudarski urad, jamerska in kartografska šola (18.stoletje), sedež rudarske milice (suličarji, mušketirji), smrtne obsodbe tatov (krvave rihte), zapori, sejmi Bratovske skladnice na grajskem dvorišču, kataster, davkarija, itd.

Grajski »fevdalni« karakter:

Upravičeno in s tehničnimi argumenti je mogoče zavrniti pomisleke tistih laikov (in celo nekaterih strokovnjakov), ki izražajo dvome, češ da idrijski grad ni bil GRAD v pravem pomenu besede, ker da ni imel graščaka (grofa, fevdalnega gospoda). Omenjeni pomisleki kažejo na popolno nepoznavanje idrijske historične specifike. Idrijsko ozemlje je bilo namreč – seveda zaradi pomena rudnika – že leta 1607 izvzeto izpod pristojnosti tolminske gastaldije. Vladar je formiral posebno deželnoknežje (katedralno) »idrijsko gospostvo«, ki je zajemalo širši okoliš (Idrija, Spodnja Idrija, Kanomlja, Vojsko, Jelični Vrh, Bela, Čekovnik, itd.) in v 18.stoletju štelo kakih 300 podložnih kmetov. Vsakokratni upravitelj rudnika, stanujoč v gradu, je v omenjenem »gospostvu« (Herrschaft) opravljal tudi posle fevdalnega gospoda in od podložnikov

vestno pobiral urbarialne dajatve! Idrijski grajski urbarji iz 17. in 18. stoletja so dobro ohranjeni in razstavljeni v muzejski zbirki. Skoraj dve stoletji in pol, torej polovico idrijske zgodovine, je potemtakem grad vršil tudi »fevdalno« funkcijo. Vse do zemljiške odveze (1848) sta bila položaja rudniškega predstojnika in idrijskega »graščaka« združena v eni in isti osebi. Šele po revoluciji 1848 je bilo na Idrijskem izdanih nad 600 odločb o odvezi dotedanjih podanikov.

Prisotnost gradu v zavesti prišlekov in domačinov:

Nihče izmed bolj ali manj eminentnih tujcev, vedoželjnih prišlekov, uslužbencev, strokovnjakov in piscev ni nikdar doživeljal impozantne zgradbe drugače, kot pravi GRAD. Tudi v pojmovanju domačinov in okoličanov je bila nekoč in danes dosledno ukoreninjena predstava o GRADU.

Zgledna prenova:

V letih praznovanja 500-letnice rudnika in mesta (dejansko od 1987 do danes) je bil grad velikopotezno prenovljen (statična sanacija, fasade, interieri, dvorišče, arkade, freske, itd.) in lahko služi kot zgled tovrstnim spomeniško-varstvenim projektom. Zlasti ponovno odprtje arkad v obeh nadstropjih in rekonstrukcija poslikav iz 18. stoletja (Rudi Pergar) sta ambientu povrnili mikavno »historično« vzdušje.

Sodoben življenjski utrip:

Bogate in raznovrstne dejavnosti muzeja in glasbene šole, številne prireditve in letni koncerti (Grajski večeri) na grajskem dvorišču.

Bogate zbirke Mestnega muzeja Idrija:

Prvo grajsko nadstropje je urejeno kot velika pregledna razstava Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrije. V zgornjih prostorih si sledijo spominske sobe zaslužnih rojakov (France Bevk, dr. Aleš Bebler, dr. Pavla Jerina Lah, Valentina Orsini Mazza – donacije), etnološki oddelek, razstava znamenitih kljekljanjih idrijskih čipk in nova razstava Idrijsko v 20. stoletju. Zbirke si letno ogleda okrog 20.000 obiskovalcev.

Nagrada mednarodnega značaja:

Forum EMYA (European Museum of the Year Award), ki deluje pod okriljem Sveta Evrope, je 19. aprila 1997 v Laussani v Švici podelil muzeju prestižno Michelettijevo nagrado. Idrijski »grajski« muzej je bil tako proglašen za najboljši evropski muzej industrijske in tehniške dediščine v letu 1997. Grad Gewerkenegg je s tem ponovno pridobil na pomenu, ki smo ga idrijski filatelisti že leta 1997 obeležili z izdajo spominskega ovitka in priložnostnega poštnega žiga (FD Idrija št. 31).

Prepričani smo, da navedeni argumenti dovolj verodostojno govorijo v prid izdaje frankovne znamke z motivom idrijskega gradu. Navedbe lahko še dodatno obširneje utemeljimo in dokumentiramo.

P.s.

Pričujoči tekst, v novembru leta 2004 le nekoliko dopolnjen, sem napisal 2. januarja leta 2001.

250 LET LEKARNIŠKE SLUŽBE V IDRJI

250 let, visok in redek jubilej, ni kaj. Dogodek sega v čas druge polovice 18. stoletja, ko so tu delovali znameniti možje kot J. Anton Scopoli, Baltasar Hacquet, Ernst Freyer, Jožef Mrak itd., čas, ko so Idrijo imenovali botanične Atene, čas, ki sega v obdobje, na katero se vsi zelo radi sklicujemo. Člani FD Idrija smo dolgo čakali, da se bo ob tem žlahtnem jubileju kaj zganilo. Menili smo, da ta jubilej zasluži pozornost najširše javnosti, društvo bi ga pa obogatilo s svojim prispevkom. Ker pa je bilo vse mirno in tiho, smo sami prevzeli pobudo in, v prispodobni rečenici, z zadnjim vlakom zaznamovali ta dogodek.

V sredo, 29. decembra 2004 smo v dvorani Mestnega muzeja Idrija pripravili spominski večer 250-letnice lekarniške službe v Idriji. Predsednik Niko Jereb je predstavil spominsko obeležje, barvno dotiskano poštno dopisnico in priložnostni poštni žig, ki ju je posrečeno oblikoval član društva Silvester Bajc, profesor Janez Kavčič je obširno opisal začetke, Lea Tušar, magistra farmacije pa je prikazala novejšo kronologijo dogodkov in podala sedanji utrip lekarniške službe.

Jubilej je obeleževala tudi zanimiva filatelistična razstava na idrijski pošti. Na ogled so bili postavljeni enkratni originalni primerki receptov cesarsko kraljevega nadzdravnika dr. Štveraka, dr. Papeža in dokumenti lekarnarja magistra Pirca. Razstavo je pripravil Janko Štampfl, član našega društva iz Ljubljane. Vse razstavljene primerke je ljubeznivo posodila Metka Čičerov, magistra farmacije iz Ljubljane. Razstava, ki ji je bila dodana tudi vitrina z božičnimi filatelističnimi motivi, je trajala od 28. decembra do 8. januarja 2005. Na pošti 5280 Idrija je bil v uporabi tudi priložnostni poštni žig. Odmeven spominski večer in tiskanje filatelistično poštne obeležij sta omogočila JZ Lekarna Ljubljana in Kemofarmacija Ljubljana. V duhu tradicije društvenih prireditev se je spominski večer zaključil s kozarcem izbranega vina in dobrotami Pekarne Jesenko!

Farmacija je prehodila dolgo pot, od alkimistov, spagiristov in iatrokemije s Paracelsusom na čelu, do današnje eksaktne vede. Vzporedno s tem se je počasi razvijala tudi lekarniška služba. V Evropi so bile že v 12. in 13. stoletju znane lekarne v Parizu, Neaplju pa tudi že v dalmatinskih mestih. Največkrat so bile to samostanske lekarne, kjer so redovniki pripravljali zdravila iz zelišč. Na slovenskih tleh so bile prve javne lekarne v Kopru (pred letom 1411) in v Piranu. Ustanavljanje lekarn pri nas so podpirali tudi kranjski in štajerski deželni stanovi. V Idriji je lekarna začela delovati pred dvesto petdesetimi leti.

Rudniški predstojnik in rudarski svetnik Anton Hauptman, ki je z rudnikom upravljal v letih 1750 – 1754, ima veliko zaslug za izboljšanje zdravstva v Idriji. Tudi po njegovih prizadevanjih je Idrija dobila redno nameščenega zdravnika in hkrati s tem tudi redno lekarniško službo. Tako je bil z dekretom dunajskega dvornega kolegija leta 1754 za prvega rednega zdravnika v Idriji nastavljen znameniti naravoslovec in medikus J. A. Scopoli. V Idrijo je prišel 23. julija 1754, kmalu za njim, še istega leta pa še lekarniški provizor Ernst Freyer, ki je bil doma iz Žatca ob Okri pod Češkim rudogorjem. Ta je uredil in vodil rudniško lekarno. Kot izkušen botanik je v okolici Idrije nabiral zelišča za svoje farmacevtsko delo. Ob tem sta s Scopolijem večkrat prišla navskriž, kajti rudniški zdravnik in katedralni fizik Scopoli je veliko časa posvečal raziskovalnemu delu za svojo Entomologijo in Floro carniolico in prepuščal Ernstu Freyerju vedno več ordinacij. Ernstu je kasneje izdatno pomagal njegov sin Karel Freyer, ki je bil prav tako šolan farmacevt in priznan botanik. Po očetovi smrti je bil imenovan za lekarniškega provizorja. To službo je v Idriji opravljal prek 40 let. Karlov sin Henrik Freyer – rojen je bil v Rožni ulici z nekdanjo številko 17, kjer je sedaj Aumeški trg - se je po družinski tradiciji prav tako izšolal za farmacevta. Vendar se je po kratki lekarniški službi docela posvetil naravoslovju. Postal je evropsko priznan botanik, kartograf, geolog in paleontolog, mož stoterih znanj, ki je kar dvakrat spremljal saškega kralja Fridricha Avgusta II. po slovenskih botaničnih poteh.

Po družini Freyerjev so v Idriji opravljali lekarniško službo številni znani lekarnarji, med njimi Jožef Wardo, ki je deloval od leta 1836 do 1860. V tem času so tudi prenovili lekarniške prostore. Leta 1874 je bila lekarna oddana v zakup. Prevzel jo je magister farmacije Jožef Wardo, sin prej omenjenega Jožefa. Tedaj je lekarna že delovala na »starem placu« v stavbi št. 86/87, na sedanjem Ahacijevem trgu št. 7. Tako se je zaokrožilo prvih sto let lekarništva v Idriji.

Niko Jereb

SIMBOLIKA OBELEŽJA JUBILEJA LEKARNIŠKE SLUŽBE

Ta žlahtni jubilej je društvo zaznamovalo s priložnostno dotiskano poštno dopisnico in priložnostnim poštnim žigom, ki je bil v uporabi dne 29. 12. 2004 na idrijski pošti. Oboje je po skupni zamisli oblikoval Silvester Bajc. Obležje je skromno, napram imenitnemu jubileju seveda, nedvomno pa ima mednarodni pomen!

Na večbarvni dopisnici je upodobljen Henrik Freyer, mag. farmacije,

vnuk Ernsta Freyerja, začetnika lekarniške službe v Idriji. Mimogrede, Henriku Freyerju, kot naravoslovcu je društvo leta 1999 že posvetilo lepo spominško poštno-filatelistično izdajo. Druga sličica je povzeta po naslovnici knjige Koren lečen – koren strupen, ki jo je napisal prof. dr. Pavle Bohinc, priznan farmakognost. Sličica predstavlja rastlino z nenavadno korenino, ki ima obliko človečka, humunkulusa, z rokami in prekrižanimi nogami. To je skrivnostna mandragora, podlišček, strupena rastlina, koren strupen – koren lečen, v srednjem veku sila čislana, mandragora officinalis. Zaradi pomenljive oblike korenine je služila pri raznih skrivnih ritualih, zavratne zvarke iz nje pa so s pridom uporabljale v srednjem veku živeče coprnice! Vsebuje namreč alkaloid

podoben atropinu volčje češnje in scopolaminu iz kranjske bunike, ali po dr. Darinki Soban lepše in bolj slovensko, iz volčiča. Mandragora ali mandragola spada v družino razhudnikov, kjer so med drugim nam zelo znane rastline, nekatere uživamo vsak dan, kot so: krompir, paradižnik, paprika, le nekaj se jih je dejansko »razhudilo«, kot mandragora, volčja češnja, kristavec in zobnik, nekadilci mednje prištevajo tudi tobak!

Mandragora, koren lečen, koren strupen, se pojavlja tudi v slovenskih ljudskih pripovednih pesmih. Ena takih je balada Mlada Zora. Po dr. Ivanu Grafenauerju naj bi nastala pri nas, v idrijskih hribih!

Priložnostni poštni žig iznajdljivo povzema lekarniški simbol, kelih, ki ga ovija strupena kača. Če kelih podrobno pogledamo, vidimo, da je oblikovalec Silvester Bajc v njem poudaril star alkimistični simbol za živo srebro, merkurij, ki je hkrati astrološki simbol za planet Merkur. Če odvezemo kelihu gornji del, torej Luno, ostane znak za planet Venero. Na tak način sta oba planeta, Merkur in Venera ali Hermes in Afrodita, tu simbolno združena, ovija pa ju kača. Hermes Trismegistos je na svoji smaragdni plošči, katere obstoj še vedno ni povsem dokazan, med drugim zapisal: kakor na nebu, tako na zemlji. Očitno ni nič naključnega. Združena Merkur in Venera na tem simbolu, sta bila na dan 29. decembra 2004, ko je bila slovesnost posvečena visokemu jubileju lekarniške službe v Idriji, združena tudi na nebu. Kakor na zemlji, tako na nebu! Kakor v tem simbolu tu na Zemlji, tako na nebu! Planeta Merkur in Venera sta bila tedaj na nebu v konjunkciji, torej v bližnjem druženju. V opisanem poštnem žigu sta simbolno ovita s kačo. In ne boste verjeli, na nebu se je druženje, konjunkcija, teh dveh planetov dogajala v ozvezdju Kačeno-sec! (Efemeride 29. 12. 04, Merkur in Venera v kn. 1,2⁰ N)

Niko Jereb

IDRIJSKA LEKARNA VČERAJ IN DANES

Idrija je leta 1961 dobila novo lekarno na današnji lokaciji. Lekarna je po svojem izgledu še vedno enaka, kot tistega daljnega leta. Na to lokacijo se je lekarna preselila iz rudniške stavbe na Starem placu, v kateri je lekarna imela prostore skoraj 200 let. Novo odprta lekarna je bila za takratne čase zelo sodobno urejena in tudi opremljena tako, da je bila zgled ostalim lekarnam, ki so se v tistem času obnavljale in na novo odpirale. Veliko svojega truda in koristnih nasvetov o ureditvi lekarniških prostorov je dala tedanja upravnica

ga.Pirih mag. farm., ki pa je v Idriji ostala le še do leta 1964. V šestdesetih in sedemdesetih letih so v Lekarni dobile zaposlitev domačinke, ki so mnoge ostale v službi do upokojitve.

Po letu 1976 se je lekarna znašla v velikih kadrovskih težavah, saj ni bilo farmacevta, ki bi jo vodil. Prav zaradi tega, se je Lekarna Idrija skupaj z Lekarniško postajo Cerkno priključila ljubljanskim lekarnam, ki so se leta 1977 združile v javni zavod. Vse dotlej je bila naša lekarna samostojna delovna organizacija s svojo računovodsko službo. Do združitve je torej prišlo zaradi pomanjkanja visoko izobraženega strokovnega kadra in pa tudi tedanjih novih težej po združevanju lekarn v večje delovne organizacije.

Devetdeseta leta so prinesla prenos lastništva lekarn iz države na občino. Država pa je tudi omogočila privatizacijo lekarn. Tedanji upravnik Lekarne Idrija in upravnica Lekarniške postaje Cerkno sta se potegovala za pridobitev koncesije, vendar takratne razmere še niso bile zrele za take spremembe.

Danes je naša lekarna ena izmed 34 poslovnih enot Javnega zavoda.Zaposleni smo štirje farmacevti, ki skrbimo za izdajo zdravil na recept in dva farmacevtska tehnika. Lekarna je odprta neprekinjeno od 7:30 do 19:30. Stalne pripravljenosti v nočnem in prazničnem času ni več, imamo pa štiriurno praznično in nedeljsko dežurstvo. Pokrivamo območje občine s približno 12000 prebivalci. Dnevno farmacevti receptarji sprejmemo od 400 do 600 receptov. Galensko pripravljene izdelki se v lekarni že deset let ne izdelujejo več, ker jih pripravlja Galenski laboratorij v Ljubljani za cel zavod. Izdelava magistralnih zdravil je s pomočjo novejših aparatov hitrejša in lažja, praški pa se izdelujejo tako kot pred stoletjem.

Kljub računalniški podpori pa se delo farmacevtov receptarjev iz leta v leto povečuje, prav tako pa narašča število receptov ter število zdravil na tržišču. Kadrovska zasedba pa ostaja ista.

Lekarna v obstoječih prostorih postaja vedno bolj utesnjena. Neprimerne razporeditve prostorov za današnje potrebe dela prihaja vedno bolj do izraza. V dobrih štiridesetih letih jo je dodobra načel zob časa, kljub sprotnemu vzdrževanju. Zelo je opazno propadanje stavbe iz zadnje strani zgradbe.Zastareli lekarniški prostori kličejo po sodobnih prostorih. Lokacija Lekarne tik ob križišču, brez svojih parkirnih prostorov in brez dovoza za invalide, je neprimerna in hkrati preveč oddaljena od Zdravstvenega doma. Lekarna je le najemnica prostorov v katerih deluje. Lekarna Ljubljana in Občina Idrija se že skoraj 10 let dogovarjata za novo primernejšo lokacijo. Do sedaj sta bila izdelana dva projekta, ki pa nista imela najbolj posrečene lokacije. Trenutno je v delu tretji projekt z daleč najprimernejšo lokacijo v bližini Zdravstvenega doma, vendar pa ni ustreznega sodelovanja občinske in mestne oblasti.

Novo lekarno ne potrebujemo le zaposleni, temveč tudi obiskovalci in uporabniki lekarno le-ta bi bila pomemben doprinos mestu in njenim prebi-

valcem. Ob tej častitljivi obletnici bi bili vsi zaposleni v Lekarni neskončno veseli, če bi obletnica sovpadala z odprtjem nove lekarnе, ki bi se imenovala po družini Freyer.

Vsa zahvala Filatelističnemu društvu za obeleženje te pomembne obletnice.

Lea Tušar

FILATELISTIČNA OBELEŽJA FD IDRIJA

6. del

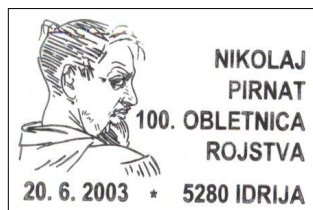
V Filatelistu št. 16 smo objavili spominska filatelistična obeležja, ki jih je Filatelistično društvo Idrija izdalo od avgusta 2000 do konca leta 2002.

Leta 2003 smo pripravili štiri spominska obeležja. V preteklem letu 2004 pa smo obeležili kar osem pomembnih dogodkov, obletnic in osebnosti s priložnostnimi ovitki, dotiski dopisnic, eno ilustrirano razglednico in eno maximum kartico. Vse te izdaje so bile opremljene tudi s priložnostnimi pošt-nimi žigi.

Večino od vseh priložnostnih izdaj in žigov v zadnjih dveh letih je oblikoval Silvester Bajc, ki je aktivni član idrijskega filatelističnega društva že od leta 1963.

V društvu pa še vedno velja načelo, da se obeleži le najbolj pomembne dogodke, obletnice, osebnosti in objekte na idrijsko – cerkljanskem območju.

V nadaljevanju si lahko ogledate priložnostne poštne žige in preberete podatke o spominskih izdajah do konca leta 2004.

Datum izdaje: **20. 06. 2003**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **Nikolaj Pirnat / 100 let roj.**
Izvedba: **Dotisk na dopisnici (št. 51) in PPŽ**
Oblikovanje: **Silvester Bajc**
Naklada: **350 tiskano / 300 opremljeno**

Datum izdaje: **23. 08. 2003**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **Čipkarski festival**
Izvedba: **Ovojnica z informativnim vložkom (št. 52) in PPŽ**
Oblikovanje: **Silvester Bajc**
Naklada: **500 tiskano / 450 opremljeno**

Datum izdaje: **19. 11. 2003**
Pošta: **5282 Cerčno**
Naslov izdaje: **60 let PB Franja**
Izvedba: **Maximum kartica (št. 53)
in ŽPD (Pošta SLO)**
Oblikovanje: **MK - ponatis razglednice
ŽPD - Studio Arnold + Vuga**
Naklada: **1000 tisk. / 500 opremljeno**

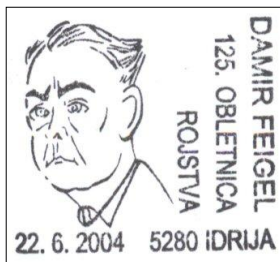
Datum izdaje: **04. 12. 2003**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **150 let rudnika New Idria**
Izvedba: **Dotisk na dopisnici (št. 54)
in PPŽ**
Oblikovanje: **Silvester Bajc**
Naklada: **350 tiskano / 300 opremljeno**

Datum izdaje: **28. 02. 2004**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **FD Idrija - 55 let**
Izvedba: **Ovojnica (št. 55) in PPŽ**
Oblikovanje: **Silvester Bajc**
Naklada: **500 tiskano / 450 opremljeno**

Datum izdaje: **09. 05. 2004**
Pošta: **1103 Ljubljana**
Naslov izdaje: **Dan Evrope
- prvič s Slovenijo v EU**
Izvedba: **Ilust. razglednica (št. 56)
in PPŽ**
Oblikovanje: **Janko Štampfl**
Naklada: **?**

Datum izdaje: **22. 06. 2004**
 Pošta: **5280 Idrija**
 Naslov izdaje: **Damir Feigel - 125 let rojstva**
 Izvedba: **Ovojnica (št. 57) in PPŽ**
 Oblikovanje: **Silvester Bajc**
 Naklada: **500 tiskano / 250 opremljeno**

Datum izdaje: **21. 08. 2004**
 Pošta: **5280 Idrija**
 Naslov izdaje: **Čipkarski festival**
 Izvedba: **Dotisk na dopisnici (št. 59) in PPŽ**
 Oblikovanje: **Silvester Bajc**
 Naklada: **350 tiskano / 300 opremljeno**

Datum izdaje: **28. 08. 2004**
 Pošta: **5280 Idrija**
 Naslov izdaje: **Partizanska tiskarna Slovenija - 60 let**
 Izvedba: **Dotisk na dopisnici in kartica (št. 58) ter PPŽ**
 Oblikovanje: **Silvester Bajc**
 Naklada: **350 tiskano / 300 opremljeno**
150 tiskano / 150 opremljeno

Datum izdaje: **30. 09. 2004**
 Pošta: **5280 Idrija**
 Naslov izdaje: **Preselitev pošte v nove prostore**
 Izvedba: **Dotisk na dopisnici (št. 60) in PPŽ**
 Oblikovanje: **Nande Rupnik**
 Naklada: **300 tiskano / 270 opremljeno**

Datum izdaje: **18. 11. 2004**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **Grad Gewerkenegg**
Izvedba: **Maximum kartica (št. 61)
in PPŽ**
Oblikovanje: **Silvester Bajc - PPŽ**
Vojko Rejc - foto. za MK
Naklada: **350 tiskano / 300 opremljeno**

Datum izdaje: **18. 11. 2004**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **Grad Gewerkenegg**
Izvedba: **FDC in ŽPD (Pošta SLO)**
Oblikovanje: **Andrejka Čufer**
Naklada: **?**

Datum izdaje: **29. 12. 2004**
Pošta: **5280 Idrija**
Naslov izdaje: **250 let lekarniške službe
v Idriji**
Izvedba: **Dotisk na dopisnici (št. 62)
in PPŽ**
Oblikovanje: **Silvester Bajc**
Naklada: **350 tiskano / 300 opremljeno**

Ljubo Ukmar

ZAPISANO OSTANE

Lovrenc Košir in Lokafila 2004

Leta 1804, pred dvesto leti, se je v Spodnji Luši pri Škofji Loki rodil Lovrenc Košir, idejni oče poštne znamke. Obstajata dve glavni različici nastanka poštne znamke. Po prvi ima največ zaslug Slovenec, Lovrenc Košir. Med drugim je bil visok finančni uradnik v računskem poštnem oddelku na Dunaju. Že v letih 1835 in 1836 je predlagal avstrijski cesarsko kraljevi poštni upravi organizacijske spremembe poštne službe. Visoki dvorni blagajni na Dunaju pa je Košir leta 1836 poslal svojo znamenito zamisel o pisemski znamki in pripravil skice zanjo. Še istega leta je od Dvornega poštnega knjigovodstva dobil odgovor, da je njegov predlog za enostavnejši način obračunavanja poštnih in prevoznih dohodkov dokončno zavržen.

V istem obdobju je Anglež Rowland Hill, po poklicu učitelj, podobno kot Lovrenc Košir predlagal angleški kraljevski pošti posebne nalepke z oznako pristojbine za prenos poštnih pošiljk. Kraljevska pošta je njegovo zamisel sprejela in 6. maja 1840 uradno izdala prvo poštno znamko z likom kraljice Viktorije v črni barvi z nominalno vrednostjo enega penija (one penny). To je bil sloviti črni peni. Stvar se je imenitno obnesla in temu zgledu so hitro sledile še druge države. Prva avstrijska znamka je izšla leta 1850, ki je bila v uporabi tudi na našem ozemlju. Avtorstvo poštne znamke je Koširju oporekalo več njegovih sodobnikov. Kdo je pravi oče poštne znamke najbrž nikoli ne bo jasno, idejo pa je uspelo uresničiti le Angležu Rowlandu Hillu. Lovrencu Koširju Avstrija javno priznava zasluge za poštne reforme. Leta 1979 ga je upodobila na znamki v elitni seriji Evropa. Bivša FLR Jugoslavija se mu je tudi oddolžila že leta 1948 z dvema serijama znamk. Slovenija je počastila 200-letnico njegovega rojstva z izdajo priložnostne znamke, ki je izšla 21. maja 2004.

Proslavitev 200-letnice rojstva Lovrenca Koširja je pripravila Škofja Loka. 11. junija 2004 je bila tam svečana otvoritev 4. državne filatelistične razstave LOKA-FILA 2004 in mednarodne filatelistične razstave EUROPHILA 2004. Organizatorja sta bila FD Lovrenc Košir iz Škofje Loke, pod vodstvom mag. Srečka Beričiča, predsednika društva in dr. Janeza Cerkvénika, ki je bil tudi komisar razstave ter Filatelistična zveza Slovenije. Prireditve je izdatno podprla občina Škofja Loka, ki jo je vključila v občinski praznik! V Aleji znamenitih Škofjeločanov so mu odkrili spominsko obeležje, v nedeljo 13. junija pa je potekal mednarodni simpozij o Lovrencu Koširju s predstavitvijo monografije o njegovem delu in predlogih poštnih reform. Knjigo, ki je prevedena tudi v slovenščino, je napisal avstrijski strokovnjak dr. E. Bernardini. Kulturni program sta izvajala Mešani pevski zbor Lubnik Škofja Loka in Mestni pihalni orkester Škofja Loka, ki je za zaključek zaigral Radetzki marš in približal čas, v katerem je Lovrenc Košir snoval svoje zamisli, ki so jih kasneje uporabile vse pošte sveta.

Ob tej priliki je član Europhile Rudolph Claus iz Luksemburga izročil Igorju Drakslerju, županu Škofje Loke in dr. Janezu Cerkveniku prestižni medalji Roberta Schumana, nekdanjega francoskega zunanjega ministra, pobudnika Evropske unije.

Državne tekmovalne razstave v Škofji Loki sta se udeležila s svojima zbirkami člana FD Idrija Nace Jereb in Boris Rupnik ter FD Idrija. Za svojo zbirko Zaton klasičnih jadrnic v razredu Eno Okno je Nace Jereb prejel diplomu. Uspešen je bil tudi Boris Rupnik. V razredu Tematska filatelija je predstavil znamke, pisma, poštno celine in žige, ubrane na naslov Svetilnik pomorščakom zvezda vodnica. Za zbirko je prejel pozlačeno medaljo. Isti avtor je nekoliko dopolnjeno zbirko predstavil tudi na Alpe Adria Philo 2004 jeseni v Zagrebu. Zanj je prejel visoko odličje, zlato medaljo. V Škofji Loki je FD Idrija v razredu Filatelistična literatura tekmovalo s svojimi letnimi zborniki, 17 po številu in posebej za razstavo vezanimi, z naslovom Zapisano ostane je društvo prejelo srebrno medaljo.

Predstavitve e-knjige o Lovrencu Koširju

V počastitev dvestoletnice Lovrenca Koširja, prav na njegov rojstni dan, 29. julija 2004, je bila v gradu Gewerkenegg svečanost, ki jo je pripravila Slovenska filatelistična akademija v sodelovanju s FD Idrija. Življenje in delo idejnega očeta poštne znamke je prizadevno raziskoval idrijski rojak Ferdo Kobal, ki je bil soustanovitelj FZS in 2. častni član FZS. Na prireditvi je član idrijskega društva Janez Kavčič orisal delo obeh znamenitih mož, Mitja Jančar pa je predstavil dve e-knjigi in sicer Lovrenc Košir, bibliografija in FK Ljubljana, 70 let, prispevek za zgodovino.

Član idrijskega društva Janko Štampfl pa je poskrbel za priložnostni ovitek z dotiskano informacijo o obeh slavljencih. Priložnostni poštni žig pa predstavlja Lovrenca Koširja, ki se spogleduje z na ovitku natiskanim likom Ferda Kobala, ki se tako združujeta v enotno obeležje. Pripravil je tudi priložnostno filatelistično razstavo. Žig je bil v uporabi 29. 07. 2004 na pošti 5280 Idrija.

Izdaja omenjenega priložnostnega poštnega žiga je bila najprej ponujena FD Idrija, a člani Upravnega odbora so predlog zavrnil.

Predlagani motivi za poštne znamke

Komisiji za izdajanje poštних vrednotnic je bilo v začetku leta 2004 poslano več predlogov za priložnostne poštne znamke. Za arheološko najdišče Divje babe dva motiva - neandertalska piščal in jamski medved, Z žlico po Sloveniji – idrijski žlikrofi z bakalco, Fosili – motiv kačjerepa iz okolice Ledin, Minerali – epsomit iz idrijskega rudnika. Na te predloge še nismo dobili odgovora. Upajmo, da se bo kaj izcimilo. Izid znamke z motivom minerala aragonita, ki smo ga bili predlagali in ki ga je Pošta že uvrstila v program, znamka naj bi izšla 18. marca 2005, je odložen na leto 2007 z utemeljitvijo, da bo letos upodobljen mineral zoisit, ker je 200-letnica njegovega odkritja. Ne vem kdo je predlagatelj, vsekakor je nekoliko zaspal! Znano pa je, da ima Društvo ljubiteljev mineralov in fosilov iz Tržiča poseb-

no komisijo za znamke. Ta komisija je že pred letom 1999 pripravila program izdajanja znamk z motivi mineralov in fosilov, menda kar za deset let v naprej. V tem programu pa nista bila zajeta naša dva predloga, mineral cinabarit in aragonit pa tudi epsomit ne! Program izdajanja poštних znamk je kot začetek arabskih pravljič. Te se začenjajo: kenne je, me kenne, kar pomeni je in ni... !

Sir in obloženi kruhki

Zadnje dni lanskega leta smo prejeli velik paket, ki nam ga je poslala Mojca Pirih. V njem je bil sir tolminc s pripisom: kot za leto 2004! Prišel je ravno prav. V sredo 29. 12. 2004 smo bili priredili spominski večer ob 250-letnici lekarniške službe v Idriji s priložnostno zakusko. Gospodar društva Vojko Rejc je dokazal, da zna ne le natančno po šivih trgati znamke, temveč tudi pripraviti okusne sendvičke, seveda z Mojčinim sirom. Ostanek koluta smo pospravili v društvu prvo novoletno nedeljo.

Zelene listine

Jubilej lekarniške službe v Idriji smo ujeli z zadnjim vlakom. Kljub temu se je vse lepo izšlo. Za zahvalo sodelujočim pri obeležitvi tega dogodka je poskrbel – na lastno iniciativo, na lastne stroške in nikomur nič povedal – naš član Janko Štampfl. Izdelal je zahvalne listine, na katerih je natiskan povečan priložnostni žig v apotekarski zeleni barvi, zraven pa sta odtisnjena še originalna žiga, dnevni in priložnostni. Pohvale so bile naslovnikom izročene neformalno.

Obljuba dela dolg

Na promociji redne poštne znamke z motivom idrijskega gradu dne 18. 11. 2004 je v pozdravnem nagovoru idrijski župan Damjan Krapš ne le pohvalil naše društvo, temveč mu je obljubil tudi izdatno pomoč. Pri pregledu Proračuna občine Idrija za leto 2005, pripravljenega 1. decembra 2004 in sicer za prvo branje, je v poglavju Odhodki pri postavki 089 – ostale dejavnosti, kamor spadajo tudi društva, pri materialnih stroških za društva tehnične kulture in filateliste skupaj bilo za leto 2004 namenjeno 300.000 Sit, za leto 2005 pa 310.000 Sit. Indeks povečanja znaša 103,33. Če bi vse dobilo naše društvo, potem bi lahko rekli, da je obljuba izpolnjena. Ampak... Ampak, pustimo se presenetiti!

Naj upravnica in naj društvo

V letu 2004 smo izvedeli dve odmevni novici. Že večkrat smo poudarjali zgledno sodelovanje z idrijsko pošto in obratno. Nič čudnega potem, da smo bili oboji v letu 2003 odlični. Društvo je doseglo največ točk in s tem prvo mesto, upravnica pošte 5280 Idrija Mojca Pirih pa je bila poleg Marije Ciglič, Branik in Anice Košuta, Šempas, najuspešnejša na območju Poslovne enote Nova Gorica!

Niko Jereb

FERDO KOBAL (1883 – 1959)

Življenje in delo

Slovenska filatelistična akademija je 29. julija 2004 v dvorani gradu Gewerkenegg v Idriji pripravila strokovno srečanje, s katerim je počastila 200-letnico rojstva Lovrenca Koširja, idejnega pobudnika izdaje prve poštne znamke. Ob prreditvi je akademija izdala spominsko ovojnico s portretoma Ferda Kobala in Lovrenca Koširja. Udeleženci, med katerimi so bili celo gostje iz Trsta, Škofje Loke in Ljubljane, so se lahko seznanili z izidom in

komentarjem e-knjige Lovrenc Košir – bibliografija. Na srečanju sem – v sklopu predavanja o Rowlandu Hillu in Lovrencu Koširju – nekoliko obširneje predstavil tudi delovanje znamenitega idrijskega rojaka Ferda Kobala, zaslužnega slovenskega filatelista, ki je prvi temeljito raziskoval Koširjevo življenje in delo. S pričujočim povzetkom omenjenga predavanja želim dopolniti zapis, ki ga je o Kobalu v 16. številki Filatelista objavil predsednik našega društva Niko Jereb.

Organizator slovenskih filatelistov, raziskovalec in publicist Ferdo Kopal se je rodil 26. maja 1883 v Idriji, umrl pa je 11. junija 1959 v Ljubljani. Njegov oče Ivan je služboval kot nižji uradnik, mati Katarina (Slabe) pa je doma gospodinjila. Po končani deški ljudski šoli v Idriji je odšel v Ljubljano, kjer je obiskoval in dokončal trgovsko šolo. Avstrijsko vojaščino je odslužil v Trstu. Že z dvajsetim letom se je zaposlil pri nekdanji Finančni direkciji v Ljubljani. Zelo zgodaj se je zavedal pomena kulturno vzgojnega in prosvetnega udejstvovanja med ljudstvom, zato je zavzeto deloval pri naprednih društvih. Vključil se je v ljudskoprosvetno življenje in že leta 1911, ko je bil star šele 28 let, ga je takratno Gledališko društvo na Jesenicah imenovalo za svojega častnega člana. Najbolj pa se je uveljavljal kot vnet zbiratelj, ljubitelj starin in domoznanec. Sprva so ga pritegovali starinski predmeti in starožitne dragocenosti, pozneje pa se je z vsem srcem posvečal predvsem filateliji. Ob sistematičnem ukvarjanju s filatelijo je tudi kot upokojenec, do konca življenja, sodeloval pri programih upokojenskih organizacij in bil do smrti agilen in zelo uspešen tajnik Društva upokojencev na Taboru v Ljubljani. Pokopali so ga 13. junija 1959 na ljubljanskih Žalah. Na slovesnem pogrebu se je v imenu Filatelistične zveze Slovenije in Filatelističnega kluba Ljubljana od pokojnika z govorom poslovil in se mu za njegovo delo zahvalil Cvetko Kristan, takratni predsednik FK Ljubljana in član Upravnega odbora FZS. Mimogrede naj spomnimo, da je bil zadružni delavec in publicist Cvetko Kristan (1904 - 1965) sin mnogo bolj znanega socialdemokratskega politika Antona Kristana (1881 - 1930), ki je v letih 1903 - 1908 kot ravnatelj vodil idrijsko Občno konsumno društvo

in urejal idrijsko socialistično glasilo Naprej.

Ferdo Kobal je opravljal najvišje in najodgovornejše funkcije v organizacijah slovenske filatelije. Kot član Filatelističnega kluba Ljubljana je bil večkrat njegov odbornik, več let tudi predsednik in pozneje še častni član tega kluba. Nastopal je med ustanovitelji Filatelistične zveze Slovenije in postal 24. junija 1949 tudi njen prvi predsednik. Idričjani moramo seveda poudariti naslednje: naš rojak Ferdo Kobal je bil med pobudniki nastanka Filatelističnega društva Idrija, ki je lani praznovalo 55-letnico delovanja. Na ustanovni slovesnosti društva 9. avgusta 1949 je kot delegat zastopal malo prej konstituirano FZ Slovenije, zatem pa še deset let vzdrževal redne in plodne stike z idrijskimi filatelisti. Zaradi svojega neumornega dela v filatelističnih organizacijah in zaradi raziskav o Lovrencu Koširju je bil Ferdo Kobal 5. avgusta 1950 proglašen za drugega (!) častnega člana FZ Slovenije. Poudariti velja, da je bil prvi častni član sam Edvard Kardelj, takratni podpredsednik vlade in zunanji minister FLRJ, tretji in četrti pa sta bila dva Zagrebčana. Na diplomi, ki jo je Kobal prejel, so nanizani naslednji motivi: oče znamke Lovrenc Košir, golob pismonoša, filatelistična pinceta, pisma, znamke, žigi in lovorova vejica. Častno listino sta oblikovala Maksim Gaspari in Milan Pogačnik. Kobal je bil nato imenovan še za častnega člana Filatelistične zveze Bosne in Hercegovine.

In zdaj nekaj besed o tistem področju Kobalove dejavnosti, s katerim si je pridobil največ trajnih zaslug. Povsem utemeljena je naslednja trditev: znameniti Slovenec Lovrenc Košir bi morda celo utonil v pozabo, če ne bi tik pred drugo svetovno vojno Ferdo Kobal začel zbirati o njem ohranjeno dokumentarno gradivo ter raziskovati in popularizirati Koširjevo pionirsko delo. Nasploh se je Kobal zelo veliko ukvarjal z zgodovino uvajanja znamk v svetovnem poštnem prometu. Od leta 1940 dalje je vneto dokazoval, da je bil »oče poštne znamke« Slovenec Lovrenc Košir. S tem v zvezi je – zlasti v letih po drugi svetovni vojni – objavil vrsto člankov in razprav, na primer v Slovenskem poročevalcu (8. avgust 1950, št. 187), v Tovarišu (1954, str. 665) in zlasti v Novi filateliji (1950, št. 1 in št. 7; 1951, št. 7-8; 1954, št. 8).

O svojih prizadevanjih je Kobal pripovedoval takole (Nova filatelija, 1950, št. 7): » Ko sem ob 100-letnici prve znamke leta 1940 čital hvalospeve Rowlandu Hillu, sem postal pozoren na Lovrenca Koširja, ki ga omenja Zgodovina slovenskega naroda (dr. Josip Mal). Zanimalo me je, v koliko je sodeloval Košir pri poštni reformi. Pri iskanju v nemških knjigah in v šolskih Izvestjih sem se prepričal, da pripada zamisel uvedbe in uporabe poštne znamke po tej reformi takratnega poštnega poslovanja Lovrencu Koširju. Prvi članki o mojem raziskovanju so bili objavljeni že leta 1940 v domačih kakor v inozemskih listih. Domišljam si celo, da so bili moji takratni članki vzrok, da se je omejilo povzdigovanje Rowlanda Hilla glede zaslug in je le Portugalska dala v promet znamko s Hillovo sliko. Nikdar nisem odrekal zaslug, ki jih ima Anglež, zamalo pa mi je bilo, da so Koširja kratko in malo prezrli. Ker sem bil prepričan, da nemški poštni zgodovinarji niso pisali brez trdne podlage, sem sam raziskoval dalje. Predlagal sem že Poštnemu ministrstvu v Kraljevini Jugoslaviji, da bi dali v promet posebno serijo znamk s Koširjevo sliko v korist uslužbencev PTT. Idejne osnutke je bil izdelal akademski slikar Božidar Jakac. Imeli smo več sestankov, a vojna je delo zavrla. Marsikaj mi je manjkalo iz Koširjevega življenja. Bil sem včasih, dejal bi, pred nepremostljivi prepadam; nisem vedel, kam naj se obrnem, da dobim

potrebne dokaze. V času sovražne okupacije me je naključje povezal z Dunajem. Dobil sem človeka, ki je imel razumevanje za mojo stvar in mi preskrbel v univerzitetni knjižnici podatke o Koširjevem življenju ... Kljub pomanjkljivim podatkom sem znova (drugič!) predlagal izdajo spominske znamke, zopet brez uspeha. To je razumljivo, saj razen mene in peščice prijateljev nihče ni poznal Koširjevega življenja in njegovih zaslug. Dobil pa sem leta 1946 od Poštnega ministrstva FLRJ namig, naj zberem vse podatke o Koširju in kar je o njem napisanega. Leto nato (torej 1947) se je na mojo pobudo prvokrat proslavljajal na dan Koširjevega rojstva 29. julija v njegov spomin Dan znamke, prvi v novi Jugoslaviji. Izdana je bila tudi spominska dopisnica, na pošti pa je bil v uporabi priložnostni žig. ... Za svetovno razstavo znamk v Baslu leta 1948 sem predlagal, vnovič Ministrstvu PTT v Beogradu, da izda znamko v Koširjev spomin. Takrat je tudi uspelo najti v arhivu Svetovne poštne zveze v Bernu izvorni spis, ki ga je bil predložil Košir 31. decembra 1835 avstrijski vladi, da uvede poštno znamko za plačano poštino in druge za plačevanje poštne pristojbine. Z najdbo tega spisa je bilo odločeno, da bo dala FLRJ v promet v Koširjev spomin posebno serijo znamk. V naglici sem sestavil kratek opis Koširjevega življenja. Spominsko brošuro so delili brezplačno na razstavi v Baslu. Naklada nad 4000 izvodov je bila v kratkem pobrana. Avgusta 1948 je odkril Filatelistični klub Ljubljana Lovrencu Koširju na hiši št. 8 v Spodnji Luši spominsko ploščo. Tako smo prav v dneh svetovne filatelistične razstave v Baslu dostojno proslavili spomin očeta poštne znamke.«

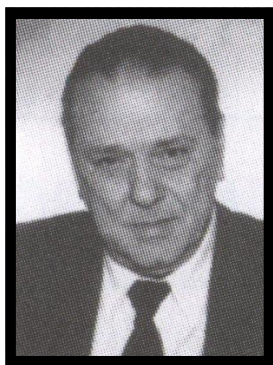
V navedenem članku v Novi filateliji leta 1950 je Kobal omenjal tudi možnost, da bi o Lovrencu Koširju izdal knjigo, vendar ambiciozne zamisli pozneje ni uspel uresničiti. Poudariti pa je treba, da je gradivo o Koširju predstavljal na številnih filatelističnih razstavah doma in po svetu, predaval po Evropi in dobil za razstavljenega gradiva več kolajin, diplom in pohval.

Veseli smo, da je bilo ob 200-letnici rojstva Lovrenca Koširja delo Ferda Kobala uspešno nadaljevano in nadgrajeno s tehtno knjižno izdajo. Avstrijski avtor dr. Ernst Bernardini z Dunaja je objavil knjigo »Lovrenc Košir – pobudnik poštne znamke.« Delo je izšlo leta 2004 najprej v nemščini v Celovcu, nato pa še v slovenščini v Ljubljani. V knjigi je pisec, odličen pravnik in upokojeni sodnik Avstrijskega zveznega sodišča, z natančnostjo svoje stroke zbral in analiziral vse znane in dosegljive vire o Koširjevem življenju in delu. Pregledal je arhive in muzeje v Ljubljani, Škofji Loki, na Dunaju, v Zagrebu, Budimpešti in v Bernu. Pri raziskovalnem delu si je v veliki meri pomagal prav z gradivi in izsledki, ki jih je o Lovrencu Koširju zbral in objavljal že Ferdo Kobal.

Nekaj virov in literature o Ferdu Kobalu:

1. Primorski slovenski biografski leksikon (1982, št. 8, geslo je napisal zgodovinar Branko Marušič),
2. Nova filatelija (1950, št. 7, str. 98-101; 1959, št. 4-6, str. 43-44),
3. Idrijski razgledi (1959, št. 3, str. 78),
4. Filatelist (2003, št. 16, Niko Jereb: Ferdo Kobal – zaslužni slovenski filatelist).

Janez Kavčič

V spomin **DANILO PEČAR** 1926 – 2004

Za vedno se je poslovil član našega društva Danilo Pečar, prijatelj in raziskovalec preteklosti Malega Krasa, posebej njegove poštne zgodovine. Na zagrebškem pokopališču ga je na zadnji poti ob sorodnikih in prijateljih z jesenskim cvetjem pospremila tudi skupina znancev in sodelavcev iz Slovenije.

Prišel je v Črni Vrh, da bi lažje obvladoval svojo težko bolezen. Vseskozi je ostal dobrosrčen, veselega in odprtega srca, razgledan na vse strani neba, prijeten in prijazen do soljudi. Imel je pogum in voljo, da svoje znanje filatelije posreduje tudi drugim.

Pečar je bil navdušen zbiralec in raziskovalec, ki je znal k delu pritegniti mnoge vedoželjne somišljenike, starejše in mlajše. Poleg zvestobe Malemu Krasu je izkazoval živo zanimanje za Idrijsko in Cerkljansko, zlasti za domoznanske in etnološke posebnosti, čipkarstvo in znamenite osebnosti. Kot prizadeven in komunikativen mentor je uspeval spletati čvrste vezi z mladimi filatelisti.

Čeprav je bil Pečar v jeseni življenja priklenjen na bolniško sobico in medicinske aparate, je do zadnjega delal, urejal dokumentacijo in izpopolnjeval svoje zbirke. Kako vesel je bil, ko mu je ob obiskih pri tem pomagal tudi sin Marino!

Velika Danilova življenjska ljubezen je bil njegov rodni Mali Kras in tamkajšnje vasice s svojo bogato kulturno in prosvetno dediščino. Omenjeno tematiko je zavzeto in vztrajno raziskoval in opisoval ter postal pravi živi leksikon, ob katerem se niso učili le laiki, temveč celo mnogi poklicni strokovnjaki. Sedaj lahko upamo, da bo gradivo, zbrano v nad dvajsetih rokopisnih knjigah, ki jih je pripravil sam ali s sodelavci, doživelo tudi tiskano obliko.

V zadnjih letih se je Pečar posebno skrbno usmeril v raziskovanje poštne-ga področja in poštних edicij, tudi v društvenih izdajah. Snoval je zmeraj nove zbirke, jih dopolnjeval in predstavljal na pogostih razstavah. To delo ga je med drugim pripeljalo v Ilirsko Bistrico, v Primorsko numizmatično društvo in njegovo filatelistično sekcijo ter s tem v krog novih prijateljev. Navezoval je stike po vsej Sloveniji in zamejstvu, pa tudi po nekaterih evropskih deželah. Znanje tujih jezikov mu je odpiralo poti v mnoge inozemske arhive.

FD Idrija je ponosno na svojega spoštovanega in uglednega člana ter ga ohranja v trajnem in hvaležnem spominu.

Leonida Likar in Janez Kavčič

HVALA ZA POMOČ

V letu 2004 smo bili zelo uspešni in uresničili večino zastavljenih nalog. Brez finančne pomoči in brez podpore, ki so jo s sredstvi in s svojim delom prispevali dobrotniki in prijatelji našega društva, bi bili uspehi prav gotovo skromnejši. Vsem, ki ste nam pomagali, se člani Filatelističnega društva iskreno zahvaljujemo.

Posebej se zahvaljujemo Avto - Moto Društvu Idrija, ki nam redno in brezplačno nudi svoje prostore za našo društveno dejavnost.

Naše načrte so pomagali uresničiti, promocijske slovesnosti pa obogatiti: Metka Rupnik, Katja Felc Bajec in mešani pevski zbor Dr. Frančišek Lampe iz Črnega Vrha, Megi Jarc, Robert Jereb, Damjan Krapš, župan občine Idrija, Lea Tušar, Metka Čičerov in Ivana Leskovec.

V letu 2004 so nam pomagali

(po abecednem redu)

Čipkarski festival Idrija

Čipkarska šola Idrija

Glasbena šola Idrija

Javni zavod Lekarna Ljubljana

Kemofarmacija d. d., Ljubljana

Krajevna skupnost Mesto Idrija

Mestni muzej Idrija

Občina Idrija

Območni odbor ZZB Idrija Cerkno

Pošta Slovenije d.o.o.

*Sindikat kovinske in
elektro industrije Slovenije*

Območni odbor Idrija - Cerkno
Študentovska ulica 1, 5280 Idrija

